

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Katedra cestovního ruchu

Zhodnocení předpokladů pro cestovní ruch u klášterů

v okolí Prahy a Brna

bakalářská práce

Autor: Lenka Cyprisová

Vedoucí práce: Ak. mal. Vladimír Netolička

Jihlava 2010

Abstrakt

CYPRISOVÁ, Lenka: Zhodnocení předpokladů pro cestovní ruch u klášterů v okolí Prahy a Brna. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická v Jihlavě. Katedra cestovního ruchu. Vedoucí práce ak. mal. Vladimír Netolička. Stupeň odborné kvalifikace: bakalář. Jihlava 2010. 76 stran.

Tato práce hodnotí předpoklady cestovního ruchu u vybraných klášterů. Obsahuje historii jednotlivých míst, lokalizační, selektivní i realizační předpoklady cestovního ruchu. Součástí je vytvoření tří výletů v okolí Prahy a Brna, kalkulace nákladů a vyhodnocení zájmu cestovních kanceláří o jejich uskutečnění.

Klíčová slova: Břevnov. Kalkulace nákladů. Kladruby. Kláštery. Mikulov. Plasy. Porta Coeli. Předpoklady cestovního ruchu. Rajhrad. Strahov. Sv. Jiří. Teplá.

Abstract

CYPRISOVÁ, Lenka: Tourism potency evaluation of monasteries near Prague and Brno. Bachelor thesis. College of Polytechnics Jihlava. Department of Travel/Tourism. Supervisor: ak. mal. Vladimír Netolička. Qualification degree: bachelor degree. Jihlava 2010. 76 pages.

This work evaluates tourism potency of chosen monasteries. It contains history of every place, localization, selection, and realization preconditions of travel/tourism. Creation of three trips in surroundings of Prague and Brno, cost calculation and tour operator's interest in realization of these trips are part of it.

Key words: tourism potencial evaluation, monastery, cost calculation, Plasy, Teplá, Kladruby, Sv. Jiří, Strahov, Břevnov, Porta Coeli, Rajhrad, Mikulov

Děkuji vedoucímu své práce ak. mal. Vladimíru Netoličkovi za odbornou pomoc a připomínky při vytváření této práce. Poděkování patří i všem, kteří zodpovídali mé četné dotazy ohledně návštěvy jednotlivých míst, a dále všem kontaktovaným cestovním kancelářím, které se zúčastnily mého výzkumu.

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušila autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Souhlasím s umístěním bakalářské práce v knihovně VŠPJ a s jejím užitím k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě VŠPJ .

Byla jsem seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje AZ, zejména § 60 (školní dílo).

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědoma toho, že užití své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výtědku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne

Podpis

Obsah

OBSAH.....	9
PŘEDMLUVA	10
ÚVOD.....	11
1. TEORETICKÁ ČÁST - PŘEDPOKLADY ČR U VYBRANÝCH KLÁŠTERŮ	12
1.1. Plasy.....	12
1.2. Teplá	17
1.3. Kladruby	23
1.4. Sv. Jiří.....	28
1.5. Strahov	34
1.6. Břevnov.....	40
1.7. Porta Coeli	45
1.8. Rajhrad.....	50
1.9. Mikulov.....	53
2. PRAKTICKÁ ČÁST.....	58
2.1. Stručný popis jednotlivých výletů	58
2.2. Časový harmonogram	59
2.3. Kalkulace	62
3. VYHODNOCENÍ ZÁJMU CESTOVNÍCH KANCELÁŘÍ O TYTO ZÁJEZDY.....	69
4. ZÁVĚR.....	70
LITERATURA.....	71
PŘÍLOHY	74

Příloha /A/: Dotazník pro anglické CK

Předmluva

Původní téma mé bakalářské práce mělo být poněkud odlišné. Jelikož jsem měla domluvenou semestrální praxi ve Velké Británii, rozhodla jsem se toho využít a zjistit, jaké povědomí mají cizinci o České republice a hlavně o českých památkách.

Kontaktovala jsem pomocí e-mailu několik desítek zahraničních cestovních kanceláří s dotazníkem, který obsahoval názvy a obrázky nejvýznamnějších českých památek rozdělených podle stavebních slohů. Zaměstnanec měl označit, zda o dané památce někdy slyšel či nikoli. Následovaly otázky, zda by firma měla zájem nabízet zájezdy do ČR, zda někdy v minulosti spolupracovala s českou CK a několik otázek o velikosti a sídle cestovní kanceláře. Tento dotazník je uveden v příloze.

Ačkoli dotázaných cestovních kanceláří bylo přes třicet (přesně 34), neodpověděla ani jediná. I toto byl jeden z důvodů, proč jsem nakonec téma své bakalářské práce změnila.

Po tomto neúspěchu jsem se rozhodla dotazník trochu upravit a dotazovat se přímo návštěvníků turistického informačního centra, ve kterém jsem měla být na praxi. Než jsem se však v TIC stačila "rozkoukat", musela jsem se z rodinných důvodů vrátit zpět do ČR, a tak se na dotazování turistů nedostalo.

Úvod

Téma mé bakalářské práce se formovalo velmi zvolna. Po neúspěchu s dotazováním zahraničních cestovních kanceláří a návratu do ČR jsem přemýšlela o alternativním tématu. Chtěla jsem zhodnotit, co mohou nabídnout turistům různé církevní památky u nás. Součástí práce mělo být vytvoření zájezdu, jeho nabídnutí cestovním kancelářím a vyhodnocení jejich zájmu.

Nejprve jsem si udělala stručný přehled nejvýznamnějších klášterů, kostelů a poutních míst v České republice, který obsahoval jejich historii, současnost, fotografie i výši vstupného. Poté jsem se rozhodovala, které z nich zařadit do navrhovaného zájezdu.

Protože je však turisticky zajímavých církevních památek hodně, rozhodla jsem se nakonec omezit je jen na významné kláštery. Vytvořila jsem zájezdy hned tři, přičemž jsem je pojala jako jednodenní výlety pro návštěvníky Prahy a Brna.

Cílem práce je tedy zhodnocení předpokladů cestovního ruchu u vybraných klášterů, kdy jsem postupovala podle členění, které uvádí RNDr. Janoušková, Ph. D. v přednáškách z Geografie CR 1 z roku 2007.

Mezi cíle práce patří i vytvoření tří jednodenních výletů, nabídnutí těchto výletů cestovním kancelářím a vyhodnocení jejich zájmu o tuto nabídku.

Struktura práce těmto cílům plně odpovídá.

Při vytváření své práce jsem jako komunikační prostředek používala e-mail. V závěru je rozebráno, jak se tento způsob komunikace osvědčil; ať už ve styku s jednotlivými kláštery, tak při kontaktování cestovních kanceláří.

1. Teoretická část - předpoklady CR u vybraných klášterů

V teoretické části rozebírám předpoklady CR u klášterů, které jsem v praktické části použila jako cíle jednotlivých výletů.

Při hodnocení realizačních předpokladů, resp. materiálně-technické základny, je uvedeno vždy několik příkladů ubytovacích a stravovacích zařízení v okolí. Tyto výčty však nejsou, a ani nemají být, kompletní. Jde jen o nastínění možností v daném místě.

1.1. Plasy

1.1.1. Historie kláštera

Plaský klášter byl založen roku 1144 knížetem Vladislavem II. Zakládací listina se dochovala ve falzu z roku 1146. Byl to první panovnický cisterciácký klášter u nás a první mniši přišli z franckého Langheimu. Se stavbou kamenných budov se začalo cca roku 1154 a roku 1204 byl vysvěcen (tehdy románský) kostel Nanebevzetí Panny Marie.

Klášter založil nebo spravoval osm jiných klášterů, mezi nimi i Velehrad (1204). Byl pro ně tzv. archisteriem, tzn. mateřským klášterem. Ale už po polovině 14. st. začínal klášter hospodářsky upadat. Vše potom dovršily husitské války, během nichž byl klášter v r. 1421 vypálen. Mniši se rozutekli, majetek byl postupně zkonfiskován, ale řeholníci se po čase vrátili, a i když měli jen na nejnutnější opravy, klášter se udržel dalších 200 let.

Na počátku 17. století se začalo s obnovou a přestavbou kláštera. V roce 1618 po 2. pražské defenestraci tu nocoval Bohuslav Martinic (císařský místodržící) a i díky němu dostal klášter v roce 1623 své statky zpět a ještě některé navíc.

Už v roce 1628 byl přestavěn konvent, a v letech 1661 - 1666 se přestavoval kostel. Původní zdivo je dodnes zachováno.

Během let 1685–1686 byla postavena sýpka podle návrhu architekta J. B. Matheye. Zajímavé na ní je, že stojí kolem gotické patrové Královské kaple, která je jediným pozůstatkem přemyslovske královské rezidence. V budově sýpky je i hodinová věž a tehdejší hodinový stroj, sestrojený bez jediného šroubku, funguje dodnes.

Opat Evžen Tyttl, jeden z nejvýznamnějších opatů kláštera, přijal do služeb architekta Jana Blažeje Santiniho Aichla. Ten v letech 1711–1740 postavil nový konvent. Při jeho stavbě geniálně vyřešil nepevné podloží dané blízkostí řeky Střely. Do země bylo zatlučeno na 5100 dubových pilotů a na ně položen dubový rošt. Teprve na něm je postaveno zdivo. Aby dřevo nezačalo hnit, byla do základů přivedena voda a díky tomu dřevo de facto zkamenělo. I dnes se stav a kvalita vody čtyřikrát denně kontroluje, protože, jak je vytesáno do desky v Modré štolě, která je hlavním přívodem vody, "Bez vody se stavba zřítí!".

Po Santiniho smrti dokončoval konvent Kilián Ignác Dientzenhofer. Byly však opravovány i hospodářské dvory patřící ke klášteru, aby se obnovila samostatnost kláštera. Některé z těchto dvorů navrhoval sám Santini.

Bylo to asi nejlepší období kláštera, ale nemělo dlouhého trvání. V roce 1785 byl klášter z rozhodnutí císaře Josefa II. zrušen.

Kancléř Klement Václav Lothar Metternich v roce 1826 celý klášter koupil, hlavně kvůli pozemkům, které se rozkládaly na 10 000 ha. Plasy se opět staly správním, kulturním i průmyslovým centrem (byl tu pivovar, huť atd.)

Nachází se tu i Metternichovská hrobka, kde je pohřben sám kancléř. V majetku Metternichů byl klášter až do roku 1945.

Ke konci druhé světové války zde pobývala Rudá armáda a v následujících letech patřily budovy různým institucím, které podle potřeby prováděly nejrůznější stavební zásahy.

Od sedmdesátých let byly zpracovávány stavebně historické průzkumy, ale oprava vodního systému začala až v roce 1993.

1.1.2. Lokalizační předpoklady

1.1.2.a. Přírodní předpoklady

Plasy leží asi 25 km severně od Plzně v údolí řeky Střely. Právě niva této řeky byla za Metternichů přeměněna na anglický přírodní park, který se i dnes jmenuje Velká Louka.

Okolí městečka je mírně zvlněné, položené v nadmořské výšce kolem 500 m. n. m. Město i klášter je obklopeno lesem a z okolních vrchů je krásný výhled na celé město i údolí.

Krásná je i tzv. Alej vzdechů. Jde o soubor asi dvou set lip, které byly vysázeny v 19. století a další lípy jsou např. na hrázi rybníka.

V roce 2002 byla obnovena Naučná stezka Plasy, která byla původně vytvořena studenty místního gymnázia v letech 1986 - 1988. Má 9 zastavení a seznamuje turisty s přírodními i kulturními památkami.

Okolí je protkáno značenými turistickými cestami ale i cyklostezkami a jedna z nejhezčích vede z Plas na hrad Rabštejn.

1.1.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Nejvýznamnější kulturní památkou v Plasích je klášter. Díky němu bylo vlastně město i založeno. Jeho dnešní podoba je barokní, protože původní středověká zástavba byla poničena při husitských válkách. Architekty byli významní stavitelé J. B. Mathey, J. B. Santini nebo K. I. Dientzenhofer.

Budova konventu je postavena na dubových pilotech a dřevěných roštech, které jsou díky důmyslnému systému neustále pod vodou, aby neshnily.

Unikátní je i systém podzemních chodeb, které přes léto akumulují teplo, a v zimě toto teplo stoupá průduchy do budov kláštera.

Další významnou památkou v areálu kláštera je barokní sýpka, která ve svém středu uchovává gotickou patrovou Královskou kapli. Je to pozůstatek přemyslovské rezidence. Na sýpce je i hodinová věž, jejíž hodinový stroj z roku 1686 je dodnes funkční.

Původní sídlo opata, budova prelatury, byla později přestavěna knížetem Metternichem na zámeček a v něm se dochoval nádherně zdobený Zámecký sál.

Původně gotický kostelík sv. Václava, který byl později několikrát přestavěn, využil kancléř Metternich jako rodinnou hrobku. Je zde pochován i on sám.

Poslední částí kláštera je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Zachoval se ve svém původním románském půdorysu, ale jeho dnešní vzhled a vybavení jsou barokní.

Každý rok se konají různé kulturní akce, např. tradiční pouť Na královnu. Letos se koná 14. a 15. srpna a nabídne kromě slavnostní bohoslužby i vystoupení různých hudebních skupin a dalších umělců. Doprovázet ji bude staročeský jarmark.

Nepravidelně se konají i koncerty duchovní hudby nebo varhanní koncerty a také třeba noční prohlídky kláštera.

Kulturní program je bohatý po celé léto a není problém ho najít na internetu, případně se informovat v místním Informačním centru.

1.1.3. Selektivní předpoklady

1.1.3.a. Objektivní předpoklady

Z ekonomického hlediska bude jedním z rozhodujících faktorů při návštěvě kláštera cena vstupného znázorněná v následující tabulce:

Tab. 1: Výše vstupného do kláštera v Plasích

Druh vstupného	Konvent	Výstavy	Galerie
Základní vstupné	60,-	30,-	30,-
Děti 6 - 15 let, studenti, důchodci, ZTP, ZTP-P	40,-	20,-	20,-
Děti do 6 let z mateřských škol a škol v přírodě	10,-	10,-	10,-
Děti do 6 let, jeden doprovod ZTP-P, pracovníci NPÚ s platným průkazem	Zdarma		
Rodinné vstupné (2 dosp.+ max. 3 děti)	180,-	-	-

Jak je z této tabulky patrné, vstupné je odstupňováno podle různých hledisek, takže v podstatě každý může využít nějaké slevy. A ani základní vstupné není nijak přemrštěné.

1.1.3.b. Subjektivní předpoklady

Klášter Plasy je vhodnější spíše pro dospělé, kteří se zajímají o architekturu, historii, poutní místa, o kancléře Metternicha nebo pro ty, kteří prostě jen rádi poznávají zajímavá místa v České republice.

Není ale vhodný pro rodiny s malými dětmi, které ještě nedovedou ocenit historickou a uměleckou hodnotu kláštera. Žádný okruh "speciálně" pro malé děti tu není.

1.1.4. Realizační předpoklady

1.1.4.a. Dopravní předpoklady

Do Plas vede železniční dráha spojující Plzeň a Rakovník, a i v okolí je železniční síť poměrně hustá. Vlaky z Plzně jezdí přibližně každou hodinu a zastavují zde jak osobní vlaky, tak i rychlíky, takže dostat se do Plas vlakem není problém.

Přes Plasy vede silnice první třídy č. 27 spojující hraniční přechod Železná Ruda na Šumavě, Klatovy, Plzeň, Žatec, Most, Litvínov, Osek a končí v Dubí. Navíc Plzni prochází dálnice D5 spojující Prahu a hraniční přechod Rozvadov, což je naše hlavní tepna vedoucí na západ.

Přímé autobusy jezdí do Plas z Plzně, Prahy, Rakovníku nebo Slaného, takže jsou snadno přístupné i lidem bez auta.

V jarních měsících je řeka Střela splavná i pro vodáky, takže Plasy jsou přístupné i po vodě. Je zde i tábořiště. Navíc úsek od Rabštejna je považován za nejhezčí. Lze pokračovat až na soutok Střely s Berouňkou u obce Liblín a pak dále po proudu Berouňky.

1.1.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytování v Plasích je zaměřeno spíše na jednoduché pokoje se základním vybavením za výhodné ceny. Ale je tu k mání i ubytování pro náročnější. Např.:

- Penzion a restaurant Rudolf II. - pokoje má rozdělené na pokoje Pro vrchnost a Pro služebnictvo. Pokoje Pro vrchnost stojí 1200,- za noc pro dvě osoby, v pokojích Pro služebnictvo se dá přespat za 350,- na noc. Za 80,- lze přikoupit i snídani.
- Restaurace Pod Nádražím - nabízí jednoduché pokoje za 120,-/os./noc
- Restaurace Na Špici - nabízí ubytování za 130,-/os./noc
- Domov mládeže při SOŠ - ubytování za 120,-/os./noc

Restaurací je v Plasích také dost, turisté mají možnost vybírat ze široké škály nabídek. Pro ilustraci opět uvádím stručný přehled:

- Restaurant Rudolf II.
- Restaurace Zámecká pivnice - přímo v areálu kláštera
- Pizzerie Na Barrandově
- Restaurace Na Špici
- Restaurace U Suku
- Restaurace Pod Nádražím

Co se týče dalšího vybavení města, je tu vlakové nádraží, autobusová zastávka, turistické informační centrum a samozřejmě celá řada obchodů a obchůdků.

1.2. Teplá

1.2.1. Historie kláštera

Tento premonstrátský klášter založil velmož Hroznata v roce 1193. Hroznata se měl zúčastnit třetí křížové výpravy, ale byl od ní papežem dispensován. Proto slíbil náhradou založit klášter. První řeholníci přišli z pražského Strahova.

Na přelomu 12. a 13. století vstoupil Hroznata do kanonie a stal se členem řádu. Jako zakladatel byl i nadále správcem klášterního majetku, takže jezdil na různé inspekční cesty. Při jedné takové byl zajat, ale zakázal klášteru zaplatit za něj výkupné, a tak roku 1217 ve vězení zemřel. Byl velmi uctíván a roku 1897 blahořečen. Dokonce v roce 2004 začal jeho kanonizační proces.

V roce 1278 byl klášter vypleněn a v roce 1380 byl vylidněn morem, ale za husitských válek byl ušetřen.

Ovšem v roce 1549 udeřila další morová epidemie a tu přežil jen opat a jeden kanovník.

Značné škody utrpěl klášter během třicetileté války, několikrát vyhořel a po druhé pražské defenestraci zde našli dočasné útočiště kancléř Slavata a arcibiskup Jan Lohelius.

V polovině 17. století byl klášter dvakrát vydrancován Švédy. Obnova začala už v roce 1658, ale hned následující rok konvent a prelatura vyhořely. Proto se přikročilo k barokní přestavbě, kterou vedl J. W. Braunbock. Spolupracoval s K. Dientzenhoferem.

Voda ze zdejších léčivých pramenů byly od roku 1710 vyvážena do Vídně a do Německa a v roce 1791 byla postavena první lázeňská budova s kabinami pro koupele.

Klášter byl v této době centrem umění a vědy, rozrůstala se knihovna, vznikla sbírka minerálů a fyzikální kabinet.

Opat Karel Reitenberger (1812–1827) je také zakladatelem Mariánských Lázní, protože nechal prověřit zdejší prameny a poté financoval výstavbu nového města.

V roce 1902–1910 bylo postaveno nové knihovní křídlo podle plánu architekta Josefa Schaffera. Klášterní knihovna je dnes druhá největší svého druhu u nás, ochraňuje na 100 000 svazků.

Za druhé světové války zde byla německá ženská pracovní služba, zajatecký tábor a porodnice dobrovolných matek pro Hitlerovu armádu.

V roce 1950 byl klášter uzavřen a komunita rozehnána. Budovy sloužily jako kasárna a podle toho se také s majetky zacházelo. Jeden z premonstrátů vyměnil s novými uživateli kláštera ostatky bl. Hroznaty za dvě lahve alkoholu, aby je zachránil.

Kostel a knihovna byly od roku 1958 zpřístupněny k turistickým prohlídkám, ale budovy chátraly. Teprve v roce 1990 byl klášter vrácen řádu premonstrátů.

Kostel Zvěstování Páně byl postaven v letech 1193–1232 jako románsko-gotický a jeho vysvěcení byl přítomen i král Václav I. Je tam Hroznatova kaple, kde jsou dnes jeho ostatky. Původní místo hrobu označuje kámen v dlažbě.

1.2.2. Lokalizační předpoklady

1.2.2.a. Přírodní předpoklady

Město Teplá leží asi 15 km východně od Mariánských Lázní v nadmořské výšce 690 metrů. Bylo založeno na svahu nad stejnojmennou řekou. Teplá leží také přímo na hranici CHKO Slavkovský les.

Vzhledem k vysoké nadmořské výšce tu panuje poměrně drsné klima, průměrné roční teploty dosahují pouze 7 - 8 °C.

V okolí je hodně rybníků a např. na rybníku Betlém nedaleko Teplé je kemp - dobré místo pro výlety do okolní přírody.

1.2.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Mezi nejhezčí architektonické památky ve městě patří například kostel sv. Jiljí, který stojí na místě staršího kostela. Byl postaven v letech 1762–1765 tepelským stavitelem V. Hausmannem. Jeho podoba je barokní a výzdoba interiéru pochází z konce 18. a začátku 19. století. Hlavní oltář je ale o něco starší, byl vyroben v roce 1724, a do sv. Jiljí byl převezen za josefínských reforem ze zrušeného ženského kláštera v Chotěšově.

Další významnou památkou je budova dnešního městského úřadu; bývalá latinská městská škola. Je to původně renesanční budova postavená v letech 1572–1574 na popud opata Jana Mausköniga. Obnova budovy byla dokončena v roce 1819 a do původního stavu byla fasáda uvedena v letech 2000–2001.

K nejcenějším památkám patří sloup Nejsvětější Trojice. Pochází z roku 1721 a na jeho nejvyšší části je sousoší Nejsvětější Trojice s Pannou Marií. I v nižších částech sloupu jsou ale sochy nejrůznějších světců, např. sv. Jana Nepomuckého, sv. Václava, sv. Vojtěcha nebo bl. Hroznaty. V letech 2006–2008 byl sloup opraven.

I v Teplé se na výstavbě města podíleli architekti takových jmen, jako K. I. a K. Dientzenhoferovi. Kilián Ignác navrhl Kapli sv. Kříže, Bolestné Matky Boží a apoštola Ondřeje, která stojí na návrší jménem Spielberg, a Kryštof postavil špitální kostel Nejsvětější Trojice. Je to osmiboká stavba se sloupkovou lucernou, ale z vnitřního vybavení se nic nedochovalo.

Další, ale zdaleka ne poslední kulturní památkou jsou kamenné kříže. Stejně jako v Kladrubech, i tady v okolí Teplé se jich nacházelo hodně. Dnes už se ví jen o nemnohých, přesto jsou však zajímavým dokladem o historii okolí.

Nejstarší částí kláštera je opatský kostel Zvěstování Páně postavený v letech 1193–1232 v románsko-gotickém slohu. Jde o trojlodní halový kostel, který je cennou ukázkou přechodu románského slohu do gotického. Vysvěcení tohoto kostela se zúčastnil sám král Václav I.

Na přelomu 17. - 18. století byl barokně upraven, hlavně v interiéru. Na výzdobě se podíleli sochař Ignác Platzer, mramorář Josef Lauermann nebo malíř Petr Jan Molitor.

V severní lodi kostela je Hroznatova kaple, kde jsou uloženy ostatky bl. Hroznaty. Původní místo Hroznatova hrobu je označeno kamenem v podlaze. Je tu vystaven i původní sarkofág.

Barokní přestavba v letech 1690–1722 se týkala celého areálu kláštera, ale prelatura a konvent byly postaveny zcela znovu. V budově prelatury je tzv. letní refektář, který je zdoben iluzivními freskami. V budově konventu je zase kapitulní síň - původní zimní refektář. Jeho výzdoba pochází z počátku 20. století

Nepochybně největší chloubou je klášterní knihovna. Dnešní budova knihovny z let 1902–1910 byla postavena podle návrhu architekta Josefa Schaffera, avšak knihovna existovala už od samých počátků kláštera. Z této doby pochází např. Hroznatova legenda, napsaná v klášteře v roce 1259.

Knihovna dnes opatruje na 100 000 svazků a řadí se tak svou velikostí na druhé místo u nás.

Přímo v klášteře se každoročně konají nejrůznější koncerty a výstavy. Ale i město pořádá různá setkání a další kulturní akce.

1.2.3. Selektivní předpoklady

1.2.3.a. Objektivní předpoklady

Jeden z hlavních objektivních předpokladů je opět vstupné. Přehled je v následující tabulce:

Tab. 2: Výše vstupného do kláštera v Teplé

Druh vstupného	Výše vstupného
Základní	100,-
Děti do 10 let	0,-
Děti 10 - 18 let	70,-
Studenti po předložení průkazu	70,-
Důchodci	100,-
ZTP po předložení průkazu	70,-

Klášteř v Teplé je sice významným poutním místem a má velkou hodnotu pro český národ a jeho historii, vstupné je ale podle mého názoru dosti vysoké. Prohlídka trvá pouze 45 minut a opatský kostel je přístupný pouze občas. Navíc se to návštěvník dozví až na místě.

Jako jeden z mála turistických objektů má vstupné zdarma pro děti do věku až deseti let, na ostatní členy společnosti však trochu pozapomíná. Např. vstupné pro důchodce je rovněž dosti vysoké. Přitom zrovna důchodci by mohli tvořit významnou skupinu návštěvníků.

Také rodinné vstupné zcela chybí. A myslím, že zrovna zde by rodina ráda ušetřila na společné vstupence. Pětičlennou rodinu s dětmi nad 10 let by vstupné stálo 410,- Kč.

1.2.3.b. Subjektivní předpoklady

Velkou část návštěvníků kláštera tvoří badatelé a bibliofilové, kteří chodí studovat staré knihy a rukopisy do místní knihovny. Ale spokojení zde budou i ti, co se zajímají o historii, křesťanství, architekturu a umění všeho druhu.

1.2.4. Realizační předpoklady

1.2.4.a. Dopravní předpoklady

Teplou vede železniční trať spojující Karlovy Vary, Bečov nad Teplou a Mariánské Lázně. Vlaky zde jezdí každé dvě hodiny.

Autem se dá do Teplé dostat po dvou silnicích II. třídy, které se ve městě křížují. Jde o silnice č. 198, vedoucí po trase Železná, Přimda, Tachov, Planá, Teplá, Toužim a Bochov, a č. 210, vedoucí po trase Krsy, Úterý, Teplá, Mnichov, Prameny, Sokolov, Rotava a hraniční přechod Kraslice.

Nejjednodušší doprava je asi po dálnici D5, na sjezdu 128 odbočit na Planou a v ní odbočit na Teplou.

Při dostatku vody, tzn. hlavně na jaře, je řeka Teplá sjízdná i pro vodáky. Tábořiště je buď na nedalekém rybníku Betlém, nebo v Bečově nad Teplou. Při sjezdu řeky se dá pokračovat až na Ohři a po ní dál.

1.2.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytovacích zařízení v Teplé je poměrně dost, pro představu uvádím stručný přehled:

- Penzion Stará Pošta - penzion nabízí pokoje s vlastním soc. zařízením a satelitní televizí. Cena se pohybuje od 400,- za osobu a noc.
- Hotel Klášter Teplá - pokoje jsou vybaveny televizí, internetem, telefonem a vlastním soc. zařízením. Cena za osobu od 550,-.
- Autokemping Betlém
- Penzion Plzeňka
- Hotel U Nádraží - ubytování za cenu od 400,- za osobu

Tento výčet není konečný a další možnosti ubytování jsou v městech v okolí, např. v Plané nebo Mariánských Lázních.

Stravovat se v Teplé také není žádný problém, možností je dost, např.:

- Restaurace Stará Pošta
- Restaurant Plzeňka
- Restaurant Klášter Teplá
- Pizza restaurant Kuželka
- Restaurace Hotel U Nádraží

Dále se v obci nachází autobusová zastávka, vlaková zastávka, informační centrum a různé obchody.

1.3. Kladruby

1.3.1. Historie kláštera

Benediktinský klášter v Kladrubech byl založen r. 1115 knížetem Vladislavem I, který je zde i pohřben. Původně románský kostel byl přestavěn a poté vysvěcen v roce 1233. V této době vznikla i ves Kladruby.

Klášter vzkvétal a nejednou hostil i Karla IV. Roku 1393 po smrti opata Racka chtěl král Václav IV. oslabit jednoho ze svých protivníků - pražského arcibiskupa Jana z Jenštejna - tím, že by povýšil klášter v Kladrubech na biskupství, ale plán mu zmařil vikář pražského arcibiskupství Jan z Pomuku, zvaný Nepomucký, rychlým potvrzením nového opata. Jan Nepomucký byl proto vězněn a mučen a nakonec shozen do Vltavy z Karlova mostu.

Za husitských válek roku 1421 dobyl klášter Jan Žižka a komunita přišla o majetky.

Koncem 15. st. nastalo oživení, roku 1504 byl opraven a znovu vysvěcen chrám Panny Marie, ale ani 16. století nebylo šťastným obdobím. V roce 1590 došlo k velkému požáru, kdy shořely všechny klášterní budovy.

Po Bílé Hoře se klášter začal znovu rozvíjet. Již roku 1653 byly provedeny opravy po třicetileté válce, při nichž byl objeven hrob Vladislava I. a roku 1658 se klášter stal poutním místem.

Vrcholným obdobím v historii kláštera byl konec 17. a začátek 18. století. V letech 1712–1726 probíhala přestavba chrámu podle plánů Jana Blažeje Santiniho Aichla. Vrcholu zde dosáhl jím vytvořený stavební styl nazvaný barokní gotika.

Probíhaly přestavby i ostatních budov; konvent a prelatura byly postaveny podle K. I. Dientzenhofera.

Roku 1785 byl klášter zrušen, majetek rozprodán a stavby byly využívány různě - jako špitál, kasárna a od roku 1818 jako invalidovna.

V roce 1825 koupil klášter kníže Alfréd I. Windischgrätz, ale jeho hlavním panstvím byl Tachov, takže o Kladruby mnoho nedbal. Dokonce tu zřídil pivovar.

Ale po r. 1918, kdy Windischgrätzové přišli o Tachov, usídlil se v Kladrubech Aladár Windischgrätz a soustředil zde velkou knihovnu i rodinný archiv.

V roce 1945 byl klášter zestátněn a hospodařily zde např. Československé státní lesy a státní statky. Dokonce zde po roce 1960 vzniklo přímo ředitelství.

Změna nastala až v roce 1967, kdy klášter převzalo Krajské středisko státní památkové péče a ochrany přírody v Plzni (dnes NPÚ, ú. o. p. v Plzni) a místo začalo sloužit návštěvníkům. Od 70. let zde probíhají rozsáhlé opravy, hlavně po roce 1989 za účasti státu a EU.

1.3.2. Lokalizační předpoklady

1.3.2.a. Přírodní předpoklady

Kladruby leží asi 30 km západně od Plzně. Leží v nadmořské výšce 413 m a okolní kopce měří kolem 500 m. n. m., takže krajina kolem je mírně zvlněná. Kolem města protéká řeka Úhlavka, která se nedaleko od Kladrub stéká se Žďárským potokem.

U obce Vrbice nedaleko Kladrub bylo už v 8. století slovanské hradiště s dodnes dobře znatelným mohylovým pohřebištěm. V té době už také mohly existovat tzv. Staré Kladruby při kostele sv. Petra., které byly založeny při Norimberské stezce.

V roce 1988 byla otevřena Naučná stezka Kladruby, která měří 6 km a má 15 zastavení. Jsou tu informace jak o přírodních zajímavostech na trase, tak i o historii města.

U kláštera v lokalitě Nad Pozorkou je několik památných stromů. Jde o tři duby, z nichž největší má obvod kmene 740 cm, ale všechny přesahují v obvodu 6 m. Jejich stáří se odhaduje na 450 let. Tehdy byly součástí aleje, která ale byla zničena při vichřici v roce 1843.

Nedaleko města u bývalého Petrova Mlýna stojí také památná lípa srdčitá, která měří v obvodu 6,5 m.

1.3.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Než se dostanu k té největší památce ve městě, ke klášteru, zmíním několik méně významných, ale také velmi zajímavých památek.

Na náměstí je dnes barokní, ale původně gotický kostel sv. Jakuba. Dříve filiální kostel byl povýšen v roce 1792 na farní a poté byl zrušen hřbitov, který se u něj nacházel.

Na dnešním hřbitově stával románský kostelík sv. Petra, byl ale v roce 1796 zbourán. V roce 1884 byl ale obnoven na původním místě.

V okolí města se nachází mnoho tzv. smírčích křížů, i když ne všechny jsou takto označeny právem. "Pravé" smírčí kříže byly vztyčeny někým, kdo se dopustil vraždy, za kterou ale nebyl odsouzen k smrti. Proto se sepsala tzv. smírčí smlouva, ve které bylo ujednáno, že vrah musí rodině zavražděného vyplatit určitou sumu peněz, donést do nejbližšího kostela několik liber vosku na svíčky a také na místě vraždy vztyčit kamenný kříž.

Většina křížů v okolí Kladrub jsou ale kříže, které značily cesty a křižovatky. Právě přes Kladruby totiž probíhala Norimberská stezka, která se zde rozdvojovala na Tachovskou a Přimdskou větev. Tyto kříže jsou podobné smírčím křížům, ale jsou mnohem starší. Během let byly ale tyto kamenné kříže různě poničeny a třeba i přeneseny na jiné místo, tak jako ty, které se dnes nachází před vchodem do kostela sv. Jakuba na náměstí.

Pomalu se dostáváme k samotnému klášteru, ale ještě před tím je nutno zmínit dva bunkry československého opevnění, které se nachází asi 200 m od vchodu do kláštera a dnes slouží jako muzeum.

Staré Kladruby sice existovaly již před klášterem, nicméně jeho založení výrazně přispělo ke kolonizaci území a rozvoji řemesel.

Už krátce po založení kláštera zde stál kamenný kostel. Byla to románská trojlodní bazilika s příčnou lodí a dvěma hranolovými věžemi. Byla to nejdelší románská bazilika v Čechách, protože měřila 86 metrů.

Její dnešní podoba je barokní, i když se nejedná o "čisté" baroko. V letech 1713–1726 ji přestavěl J. B. Santini Aichl ve stylu tzv. barokní gotiky. Památky v tomto slohu se nachází pouze u nás, v zahraničí jen zcela výjimečně.

Santini zachoval obvodové zdivo, pouze odstranil věže v průčelí a rozšířil a prodloužil příčnou loď, nad kterou se v křížení s hlavní lodí tyčí kupole s okulem, který dovnitř přivádí světlo.

Od roku 1973 byly restaurovány fresky, oltáře, náhrobek Vladislava I. i chórové lavice.

Během prohlídky jsou k vidění tyto expozice: Historie Benediktinů, expozice sv. Jana Nepomuckého, expozice podobizen sv. Jana Nepomuckého, ambitová chodba, kostel Nanebevzetí Panny Marie a opatský byt.

Tzv. zámecký okruh začíná stejně jako klášterní okruh, to znamená, že obsahuje také Historii Benediktinů a expozici o Janu Nepomuckém, další část už je ale jiná. První částí je Zimní refektář, který sloužil nejdříve jako klášterní jídelna, protože to byla jedna z mála místností, která byla vytápěná. Později ale sloužil jako strojovna pivovaru a státní statek zde měl sklad sena.

Další expozicí je Lapidárium soch M. B. Brauna. Jsou zde sochy s náměty z řecké a římské mytologie a také alegorie lidských vlastností.

Poslední částí je archiv a knihovna rodu Windischgrätzů. Jde zde asi 30 000 knih, map a plánů a všichni členové rodiny Windischgrätzů se o knihovnu vždy výborně starali. Její dnešní empírová podoba je ze 30. let 20. století. Součástí výzdoby knihovny je několik obrazů.

Každý rok probíhá několik kulturních akcí. Mezi nejoblíbenější patří Benediktinské dny, kdy se během nočních prohlídek mohou návštěvníci seznámit s historií a současností benediktinského řádu u nás.

Probíhá i hudební akce s názvem Kladrubské léto a nejrůznější jarmarky, ať už historický, velikonoční nebo třeba Klášterní havelské posvícení. Nepravidelných kulturních akcí zde ale probíhá mnohem víc.

1.3.3. Selektivní předpoklady

1.3.3.a. Objektivní předpoklady

Výška vstupného je znázorněna v následující tabulce:

Tab. 3: Výše vstupného do kláštera v Kladrubech

Druh vstupného	1. trasa	2. trasa	Obě trasy
Základní	60,-	60,-	120,-
Zlevněné	45,-	45,-	90,-
Děti do 6 let	Zdarma		

Ani v tomto případě není výška vstupného nijak přehnaná. I když je trochu zvláštní, že při koupi obou tras dohromady není poskytnuta nějaká sleva, zvláště když jejich první část je stejná. Také rodinné vstupné chybí. Pětičlenná rodina by za obě trasy zaplatila 510,-, což už není tak málo.

1.3.3.b. Subjektivní předpoklady

Ani klášter Kladruby není zcela vhodný pro rodiny s malými dětmi, ale na druhou stranu, proč chodit s malými dětmi do kláštera. Návštěvníci zaujatí historií, architekturou a uměním si zde přijdou na své.

1.3.4. Realizační předpoklady

1.3.4.a. Dopravní předpoklady

Železnice bohužel nevede přímo do Kladrub, ale na vlakovou zastávku ve Stříbře je to asi 2,5 km. Stříbro leží na trati z Plzně do Plané a dále do Mariánských lázní a vlaky jezdí cca jednou za hodinu a půl.

Přístup autem je jednodušší, protože kolem Kladrub vede dálnice D5, spojující Prahu a hraniční přechod Rozvadov. Autobusy do Kladrub jezdí přes Stříbro.

1.3.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Přímo v Kladrubech je to s ubytováním spíše horší. Je tu jen jeden penzion, ale v nedalekém Stříbře je už možností více. Pro názornost je dále uveden stručný výčet ubytovacích zařízení:

- IAT Kladruby - školící a ubytovací středisko, nachází se přímo v Kladrubech. Cena za pokoj se pohybuje od 210,-/ noc.
- Ubytovna TJ Baník, Stříbro - jednoduché vícelůžkové pokoje za cenu od 150,- za noc
- Penzion U Rybiček - tříhvězdičkový penzion s vinárnou, nocleh od 650,- za noc
- Penzion U Radnice - také tříhvězdičkový penzion, ceny od 350,-/os. a noc
- Hotel Alexander - čtyřhvězdičkový hotel přímo v centru, ceny od 697,-/noc.

S restauracemi už je to v Kladrubech lepší. Najíst se dá například v následujících zařízeních:

- Klášterní restaurace Kladruby
- Restaurace U Koruny
- Hostinec U Šéfů
- Restaurace U Kláštera

Další restaurace jsou samozřejmě v nedalekém Stříbře. Z ostatního vybavení je ve městě například turistické informační centrum.

1.4. Sv. Jiří

1.4.1. Historie kláštera

První kostel zde byl už od roku 921, kdy ho založil kníže Vratislav I. Zemřel ale ještě dříve, než byl kostel dostavěn, a tak ho dokončil kníže Václav. Vysvěcen byl roku 925. V tom samém roce sem byly uloženy ostatky sv. Ludmily, které byly předtím v Tetíně.

Už při založení kostela u něj vznikl sbor kanovníků a ten se po vzniku kláštera proměnil ve sbor kněží.

Klášter založila Mlada, sestra Boleslava II. V letech 973–976 vykonala cestu do Říma a získala papežský souhlas k založení biskupství v Praze a 1. kláštera v našich zemích. Sama se po návratu stala jeho první abatyší. Klášter se stal pohřebištěm Přemyslovců, které bylo později přeneseno do chrámu sv. Víta.

Roku 1142 klášter vyhořel. Škody byly opraveny za abatyše Berty, která je také nazývána druhou zakladatelkou. Tehdy byly přistavěny dvě vysoké bílé věže, které dominují klášteru dodnes.

Ve 13. století za abatyše Anežky (sestry Přemysla Otakara I.) byla postavena jakási chodba nebo arkádový přístavek, který spojoval baziliku sv. Víta, svatojiřskou baziliku a jednolodní románský kostel, který stával na dnešním třetím nádvoří Pražského hradu. Byla také postavena kaple sv. Ludmily.

Také ve 13. století, pravděpodobně roku 1294 za abatyše Žofie, vzniklo svatojiřské skriptorium. Přivedla s sebou písaře, pravděpodobně českého původu, takže se mohly nejběžnější modlitební texty přeložit do češtiny.

Žofie v roce 1302 abdikovala na funkci abatyše ve prospěch Kunhuty, dcery Přemysla Otakara II. Za její vlády nad klášterem je zaznamenán velký nárůst vzniku rukopisů. Klášteru se ale dařilo i jinak. Kunhuta opatřila pro klášter velké množství zlatých a drahokamy vykládaných relikviářů a získala nejrůznější listiny, které zajistily klášteru majetek a právní postavení.

O klášter pečoval i Karel IV. Abatyši udělil titul kněžny a právo doprovázet budoucí královnu při korunovaci. Měla i soudní moc v okolí kláštera, která souvisela s výběrem různých poplatků.

Za husitských válek byl klášter popleněn a roku 1541 zde vypukl požár. Potom probíhaly renesanční opravy a část kláštera byla využívána jako zbrojnice.

Další stavební úpravy byly podniknuty až v letech 1608–1612 za abatyše Žofie Albínky z Helfenburku. Kromě stavebních úprav byla zrevidována i knihovna a většina starších textů byla opatřena novou převazbou, což bohužel poničilo původní text i výzdobu děl.

Poslední velká přestavba, tentokrát barokní, probíhala s menšími přestávkami od roku 1657 až do roku 1680.

Roku 1782 byl klášter zrušen výnosem Josefa II. a budovy získala armáda. Sloužily pak jako kasárny.

Už po polovině 19. století vzrostl zájem o dějiny kláštera a budovy začaly být restaurovány (architekti F. Mach a L. Lábler).

Dnes jsou v nich sbírky Národní galerie a klášter i s bazilikou jsou přístupné veřejnosti jako součást prohlídky Pražského hradu.

V roce 1959 probíhal velký archeologický výzkum baziliky sv. Jiří a přilehlého okolí, při němž bylo odkryto a prozkoumáno 123 hrobů (Borkovský, 1975). Mezi nimi byl objeven i hrob Boleslava II. Za těch tisíc let nebyl skoro poškozen, a tak se postupovalo s největší opatrností. Kníže byl pohřben v dubové rakvi a uložen byl spolu s obětinami, které byly pozůstatkem slovanského pohřebního zvyku. Kostra byla dlouhá 185 cm, takže kníže byl na svou dobu velmi vysoký.

Jen o pár metrů dál je hrob Vratislava I., jehož tělo sem ale bylo přeneseno až Boleslavem II. při přestavbě původního kostela. Jeho ostatky pak byly vyzdviženy znovu v roce 1379 a uloženy do olovené schránky, ve které byly nalezeny.

V podstatě po celé ploše baziliky jsou hroby, ať už knížat nebo představených kláštera, takže jde opravdu o velmi úctyhodné místo.

1.4.2. Lokalizační předpoklady

1.4.2.a. Přírodní předpoklady

Bývalý klášter sv. Jiří se nacházel v areálu dnešního Pražského Hradu. Hrad leží na ostrohu na levém břehu Vltavy. Ze severu je ohraničen údolím říčky Brusnice, které se zde nazývá Jelení příkop. Za ním se nachází tzv. Královská zahrada. Z jihu je zahrada Na Valech. Královská zahrada přechází směrem k východu v Chotkovy sady a dále v obrovské Letenské sady.

Na jih od Hradu jsou zase zahrady kláštera Strahov a zalesněný Petřín, takže zeleně je v okolí Hradu dost.

1.4.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Kulturních památek v Praze je obrovské množství, proto pro účely této práce zmíním jen objekty přímo v areálu Pražského Hradu v blízkosti kláštera.

Samotný klášter je nejstarším u nás, proto byl za svou více než tisíciletou existenci nesčítelněkrát přestavován a opravován. Poslední velká přestavba byla v barokním duchu. Po zrušení kláštera byly budovy využívány jako kasárny, ale v 19. století byly restaurovány architekty F. Machem a L. Láblerem. Dnes jsou v nich umístěny sbírky Národní galerie.

Bazilika sv. Jiří má ještě delší historii než klášter; původní kostel zde stál už v roce 921. Do tohoto kostelíka byly v roce 925 uloženy ostatky sv. Ludmily. I když byl také mnohokrát přestavován, zachoval si dodnes románský vzhled daný přestavbou po požáru v roce 1142. Jde o trojlodní baziliku se dvěma věžemi v průčelí.

V kapli sv. Ludmily jsou nástěnné malby ze 12. století. Náhrobek sv. Ludmily pochází ze století čtrnáctého a pravděpodobně byl vyroben Parlěrovskou hutí.

Barokní průčelí bylo přistaveno až v 17. století a jeho autorem je nejspíše Francesco Caratti.

Na výzdobě se podíleli například F. M. Brokof, M. V. Jäckel, V. V. Reiner nebo J. J. Bendl.

Významnou budovou v sousedství kláštera je Starý královský palác. První palác, který se podařilo doložit, byla roubená stavba postavená na opukových základech. Soběslav I. vystavěl ve 12. století nový knížecí palác, tentokrát už kamenný. Během 13. století bylo přistavěno západní křídlo, ale po vymření Přemyslovců hrad chátral. S další přestavbou začal Karel IV., tentokrát v gotickém slohu. Další křídla přidal Václav IV. a Vladislav Jagellonský je "otcem" Vladislavského sálu. Přistavby a přestavby si neodpustili ani další panovníci a palác byl upravován i ve 20. století. Autorem poslední velké přestavby je slovinský architekt Josip Plečnik.

Poslední stavbou, kterou zde zmíním, je Staré purkrabství. Jeho dnešní podoba je renesanční se sgrafitovou omítkou. V severním křídle sídlí Muzeum hraček, v ostatních prostorách probíhají výstavy výtvarného umění.

Mezi akce, které se tradičně konají v bazilice, jsou mše svaté. I když byla bazilika dlouhodobě odsvěcena, konají se zde mše dvakrát ročně; jednou na sv. Jiří (24.4.), kterému je bazilika zasvěcena, a podruhé na sv. Ludmilu (16.9.), jejíž ostatky jsou zde uloženy.

Na Květnou neděli se koná tradiční průvod s ratolestmi do chrámu sv. Víta a pořádají se tu i různé koncerty.

1.4.3. Selektivní předpoklady

1.4.3.a. Objektivní předpoklady

Do baziliky samotné se vstupenky neprodávají, prohlídka je součástí malého nebo velkého okruhu Pražským hradem. Cena vstupného je uvedena v následující tabulce:

Tab. 4: Výše vstupného do bývalého kláštera sv. Jiří, resp. na Pražský hrad

Druh vstupného	Velký okruh	Malý okruh
Základní	350,-	250,-
Děti 6 - 16 let, studenti, senioři nad 65 let	175,-	125,-
Rodinné vstupné	500,-	300,-
Děti do 6 let, ZTP, ZTP-P s doprovodem, průvodci s klienty	Zdarma	Zdarma

Malý okruh zahrnuje Starý královský palác, baziliku sv. Jiří, Zlatou uličku s věží Daliborkou a Svatováclavskou vinicí.

Velký okruh zahrnuje malý okruh a navíc expozici Příběh Pražského hradu, Jiřský klášter - Národní galerii, Obrazárnu Pražského hradu a Prašnou věž.

Vstupenky platí dva dny, aby návštěvník nebyl zahlcen tolika informacemi a památkami najednou.

Zvláštností je i to, že rodinné vstupné platí až pro pět dětí do 16 let a dva dospělé.

1.4.3.b. Subjektivní předpoklady

Je to místo vhodné pro lidi, kteří se zajímají o historii, církve anebo o místa posledního odpočinku významných osobností. Sv. Jiří byl nejstarší klášter u nás, takže je vhodný i pro sběratele různých "nej".

1.4.4. Realizační předpoklady

1.4.4.a. Dopravní předpoklady

Na cestě ke klášteru je nejlepší použít městskou hromadnou dopravu.

Na stanici Pražský hrad zastavují tramvaje č. 1, 8, 18, 20 a 22. Možné je jet na stanici Malostranské náměstí, kam jezdí linky č. 12, 20 a 22. Také ze stanice Malostranská je to na Hrad kousek, sem jezdí tramvaje č. 12, 18, 20 a 22.

Na stanici Malostranská jezdí i metro, a to linka A. Autobus č. 292 pak jezdí na stanici Nerudova, která je nejbližší.

Více o dopravě v Praze v kapitole 1.5.4.a.

1.4.4.b. Materiálně - technické předpoklady

V nejbližším okolí Hradu se nachází například tyto hotely:

- Hotel U Zlaté studny - nachází se v budově, která původně patřila císaři Rudolfovi II. a sloužil mimo jiné i jako rezidence slavného astronoma Tycha de Brahe.
- Hotel U Zlatého kola - nachází se na Nerudově ulici, kudy v minulosti vedla tzv. Královská cesta. Historie budovy sahá až do 15. století a je v ní zachována např. původní černá kuchyně.
- Hotel Neruda - je v Nerudově ulici, na konci Královské cesty v budově z roku 1348.
- Hotel Waldstein - nachází se na Valdštejnském náměstí v budově ze 14. století.

Restaurace v nejbližším okolí jsou například tyto:

- Restaurace Vikárka - nachází se přímo v areálu Pražského hradu
- Restaurace Zlatá Hvězda
- Restaurace Černý Orel
- Restaurace U Čerta

Z dalších materiálně-technických předpokladů musím jmenovat informační středisko Pražského hradu.

1.5. Strahov

1.5.1. Historie kláštera

Strahovský klášter byl založen roku 1140 Vladislavem II. a biskupem Jindřichem Zdíkem. První premonstráti přišli z kláštera v porýnském Steinfeldu a postavili nejdříve dřevěné stavby. Ale už r. 1143 začala stavba kamenného kostela a v roce 1150 zde byl pochován J. Zdík a roku 1178, tři roky po své smrti, i Vladislav II. Dnes už se ale bohužel neví, kde přesně.

Po požáru v roce 1258 byla provedena gotická přestavba. Poté byl klášter několikrát vydrancován (1278, 1306) a rozkvětu se dočkal až za Karla IV., kdy byl připojen k Praze.

Jeho rozvoj byl přerušen husitskými válkami, v roce 1420 byl vypleněn a od té doby v podstatě živořil. Změna nastala až v roce 1586, kdy se stal převorem Jan Lohelius. Získal zpět dřívější klášterní statky, opravil a obnovil celý klášter, kostel Nanebevzetí Panny Marie byl renesančně přestavěn.

Když byl v roce 1612 Jan Lohelius jmenován arcibiskupem, stává se jeho následovníkem Kašpar Questenberg. Ten roku 1627 přivezl z Magdeburgu ostatky sv. Norberta, zakladatele premonstrátského řádu, a ty jsou zde dodnes.

Ke konci třicetileté války byl klášter vypleněn, pak byl opravován, ale roku 1742 byl znovu poškozen francouzskými vojsky. Proto byl roku 1743 znovu opravován podle plánů A. Luraga.

Za reforem Josefa II. nebyl klášter zrušen, snad díky vědecké činnosti řádu. Co ale neudělal Josef II, udělal v roce 1950 komunistický režim. Budovy byly využity jako Památník národního písemnictví. Probíhal podrobný archeologický průzkum a byla alespoň z části restaurována románská podoba kláštera. Po roce 1989 byl klášter vrácen premonstrátům.

Zdejší kostel byl povýšen na baziliku minor. Je tu krom ostatků sv. Norberta pohřben i generál G. H. von Pappenheim. Na zdejší varhany si v roce 1787 zahrál W. A. Mozart.

Klášterní knihovna ukrývá dnes cca 200 000 svazků, podstatnou část z let 1501–1800. Jednou z knih je i Strahovský evangeliář, kodex, který vznikl mezi lety 860–865 v Trevíru.

1.5.2. Lokalizační předpoklady

1.5.2.a. Přírodní předpoklady

Strahovský klášter leží v centru našeho hlavního města Prahy, na levém břehu Vltavy. Klášter je v podstatě součástí chráněného území Petřínské skály, kde je například naleziště druhohorních zkamenělin. Hlavně je ale toto 10,5 ha velké území cílem turistů díky Petřínské rozhledně, ze které je úžasný rozhled na celou Prahu.

Na západ od kláštera se nachází další chráněné území, tentokrát Střešovické skály. Jde o menší území o rozloze pouhých 2,5 hektaru, které ale vytváří hezkou scenérii v jinak zastavěném městě.

Areál kláštera včetně přilehlých zahrad leží v nadmořské výšce 300–326 m. Průměrná roční teplota v Praze je přibližně 8,5 °C, a jako každé velké město, má i Praha problémy s čistotou ovzduší. Často se tu tvoří smog.

1.5.2.a. Kulturně-správní předpoklady

V této sekci uvádím většinu kulturních památek v daném městě, což by ale zrovna v případě Prahy vydalo na samostatnou práci. Proto jsou zde zahrnuty jen ty nejvýznamnější v nejbližším okolí kláštera.

Památka ze všech nejznámější je nedaleký Pražský Hrad. Je to největší hradní komplex na světě rozkládající se na ploše skoro 70 000 m². Pro svou kulturní a historickou hodnotu je také zapsán na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Byl založen pravděpodobně roku 880 knížetem Bořivojem z rodu Přemyslovců. Osídlení tohoto místa však sahá až do neolitu.

První kostel byl zasvěcen Panně Marii a byl postaven kolem roku 885. Druhý kostel, zasvěcený sv. Jiří, byl založen roku 921 knížetem Vratislavem I. Této stavbě a jejímu vývoji se však věnuje kapitola 1.4., proto ji zde nebudu více rozebírat.

Další církevní stavbou v areálu Hradu byla rotunda založená asi v roce 930. V letech 1060–1096 byla na místě rotundy postavena bazilika a v roce 1344 Karel IV. začíná se stavbou katedrály, která byla zcela dokončena až ve 20. století. Vysvěcena byla roku 1929.

V areálu hradu jsou památky ze všech stavebních slohů a na výzdobě interiérů i exteriérů se podíleli vždy ti největší umělci své doby.

Více o Pražském hradě v kapitole 1.4.

Další zajímavou architektonickou památkou v blízkosti kláštera je tzv. Müllerova vila ve Střešovicích. Byla postavena v letech 1928–1930 podle plánů architekta Adolfa Loose, který spolupracoval s architektem Karlem Lhotou. Patří mezi šest nejvýznamnějších vilových domů 20. století na světě. Dnes v ní sídlí Studijní a dokumentační centrum Adolfa Loose.

Pod pojmem Petřín se každému vybaví něco trochu jiného. Někomu kopec, jinému rozhledna, dalšímu zrcadlové bludiště nebo třeba popraviště. A všichni mají pravdu. Vrch Petřín se vypíná do výšky 327 m n. m. a jsou na něm mnohé památky a turistické zajímavosti. Nedaleko dnešního kostela sv. Vavřince bylo v minulosti popraviště, které se až za Karla IV. přesunulo na nedaleký Vítkov. Dnes je zde rozhledna, Štefánikova hvězdárna, zrcadlové bludiště a další památky. Nahoru k rozhledně vede lanová dráha.

Z okolních zajímavostí nemůžu vynechat Strahovský stadion. Má kapacitu 240 000 míst, z toho 50 000 k sezení. První, dřevěný stadion začala tělocvičná jednota Sokol stavět už v roce 1926. Po druhé světové válce byl přestavěn do své dnešní podoby. Za minulého režimu se zde konaly např. spartakiády. Ta poslední proběhla v roce 1985. K další, plánované na rok 1990, už nedošlo. Nahradil ji ale jeden z největších koncertů kapely Rolling Stones, na který přišlo na 150 000 lidí.

Po pádu komunismu neměla takto obrovská stavba využití a pomalu chátrala. Objevovaly se návrhy stavbu zbourat, nakonec ji za podpory hl. m. Prahy restaurovala AC Sparta Praha.

Původní podoba kláštera není známá, budovy však byly určitě postaveny ze dřeva. První kamennou stavbou se stala bazilika a po jejím dokončení se začalo i se stavbou kamenných budov samotného kláštera, která byla téměř hotova v roce 1182.

V období husitských válek byly budovy velmi poničeny a následující století jejich obnově nepřály. Až na konci 16. století se situace zlepšila a začalo se s významnými opravami. Za třicetileté války bohužel opravený klášter znovu utrpěl pleněním švédské armády. Po této válce byl klášter znovu opravován, tentokrát už v barokním duchu. V roce 1672 byl dokončen tzv. Teologický sál, v roce 1797 tzv. Filozofický sál a v 18. století vznikl nový letní refektář a probíhaly úpravy hospodářských budov.

Po zrušení kláštera v 50. letech 20. století začal podrobný archeologický průzkum celé lokality a byla alespoň částečně obnovena jeho románská podoba.

Bazilika Nanebevzetí Panny Marie byla původně trojlodní románskou stavbou se dvěma hranolovými věžemi, ale dlouho si svou podobu nezachovala. Po požáru v roce 1258 byla přestavěna v gotickém slohu. Plochý dřevěný strop nahradila klenba a byla přistavěna kaple sv. Voršily. Dnes je kaple zasvěcena sv. Norbertovi, zakladateli premonstrátského řádu, jehož ostatky jsou tu uloženy.

Ve druhé pol. 16. století byla opravována v renesančním slohu. Bylo postaveno nové průčelí a také přistavěna kaple Panny Marie Pasovské, ve které je dnes hrob generála Pappenheima.

Barokní přestavbu po roce 1742 vedl A. Lurago, který bazilice vtiskl v podstatě dnešní podobu. Oltáře jsou od J. Lauermanna, sochařská výzdoba od I. Platzera a J. A. Quitainera a na malířské výzdobě se podílel například J. K. Liška.

V západní kruchtě jsou varhany postavené v roce 1774, na které si zahrál i W. A. Mozart.

V souvislosti s klášterem nemůžu vynechat zmínku o knihovně. Dnes se v ní nachází přibližně 200 000 svazků, z nichž většina pochází z let 1501–1800. Je to největší knihovna svého druhu u nás. Dva knihovní sály, Filozofický a Teologický, jsou perlou kláštera a na jejich výzdobě se podíleli S. Nosecký a A. Maulbertsch.

Je tu i tzv. Kabinet kuriozit, který byl vlastně předchůdcem muzeí, jsou tu sbírky minerálů, fauny, archeologické sbírky apod.

Krom prohlídky samotného kláštera je možné v areálu navštívit i Památník národního písemnictví, galerii MIRO, Muzeum miniatur, prodejnu knih a upomínkových předmětů, ale také několik hotelů a restaurací.

1.5.3. Selektivní předpoklady

1.5.3.a. Objektivní předpoklady

Výše vstupného do jednotlivých částí kláštera uvádí následující tabulka:

Tab. 5: Výše vstupného do kláštera na Strahově

Druh vstupného	Knihovna	Konvent	Obrazárna
Základní	80,-	30,-	60,-
Snížené	-	15,-	30,-
Studenti, důchodci	50,-	-	-
Základní školy	10,-	-	-
Děti do 6 let, ZTP, průvodci s licenci	Zdarma	-	-
Rodinné vstupné	Dospělí 50,- děti zdarma	-	-

Z uvedeného schématu je jasné, že nejvíce návštěvníků chodí do knihovny. Proto je tam i nejširší nabídka různých slev na vstupném. Rodinné vstupné zahrnuje max. 2 dospělé a max. 3 děti. Ani cena není příliš vysoká. Vzhledem k tomu, co je zde k vidění, je částka přijatelná.

1.5.3.b. Subjektivní předpoklady

Klášter je vhodný, obdobně jako ty předchozí, pro bibliofily a badatele, ale stejně tak se zde bude líbit těm, kteří se zajímají o historii, architekturu a církevní řády.

1.5.4. Realizační předpoklady

1.5.4.a. Dopravní předpoklady

Do Prahy samozřejmě vede železnice, rozbíhají se odtud hlavní koridory. Ale přímo po městě je jednodušší využívat městskou hromadnou dopravu. Ke strahovskému klášteru sice nevede metro, ovšem dá se jet tramvají nebo autobusem. Nejbližší

zastávka je Pohořelec, kam jezdí tramvaj č. 22, nebo stanice Malovanka, přes kterou jezdí tramvaje č. 22 a 36, nebo autobusy č. 143, 149 a 217.

Praha je výborně dostupná autem i autobusem, rozbíhají se odsud všechny hlavní dálnice a rychlostní silnice. Problémem je ale jejich nedostatečná kapacita. Hlavně dálnice D1 je věčně ucpaná a přetížená. Stačí jedna nehoda a provoz je na několik hodin ochromen. Proto je opravdu výhodnější dojet někam na okraj města a použít městskou hromadnou dopravu.

Díky tomu, že Prahou protéká dolní tok Vltavy, je možná i lodní doprava, hlavně výletními parníky. Z dalších dopravních prostředků musím jmenovat lanovou dráhu na Petřín.

Praha je dostupná také letecky. Letiště v Ruzyni je hlavním letišťem v České republice. Opět je nejlepší použít po přiletu MHD.

1.5.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytovacích zařízení jsou v celé Praze stovky, ne-li tisíce, proto zde vyjmenuji jen ty v nejbližším okolí kláštera.

- Hotel Monastery - nachází se v zahradě kláštera, ubytování stojí od 2100,- za pokoj
- Hotel Loreta - nedaleko kláštera a Pražského Hradu, nocleh nabízí od 750,-/os./noc
- Hotel Crown Plaza - také v areálu kláštera, dvoulůžkový pokoj od 2 570,- za noc

Z těch levnějších, avšak ne příliš vzdálených možností ubytování, jsou k dispozici např. tyto:

- Hostel Strahov - nabízí jednoduché ubytování v jednolůžkových a dvoulůžkových pokojích se společným soc. zařízením od 225,-/os./noc.
- Hostel Spus Strahov - zkratka SPUS znamená Studentský pražský ubytovací servis. Ubytovat se zde je možné pouze od 1.7. do 12. 9. za ceny od 250,-/os./noc.

Výběr restaurací v blízkém okolí kláštera:

- Restaurace Klášterní pivovar - nabízí polední menu od 200,- Kč
- Restaurant Bella Vista
- Peklo Restaurant
- Velká klášterní restaurace
- Samoobslužná restaurace Strahov - jídla za průměrnou cenu 66 Kč

U kláštera se nachází autobusová a tramvajová stanice Malovanka. Nejbližší zastávka metra je Malostranská nebo Dejvická.

1.6. Břevnov

1.6.1. Historie kláštera

Tento benediktinský klášter byl založen roku 992 nebo 993 pražským biskupem sv. Vojtěchem (z rodu Slavníkovců) a knížetem Boleslavem II. Byl to první mužský klášter u nás. První mniši přišli z kláštera sv. Alexia a Bonifáce na Aventinu v Římě, kde se Vojtěch stal benediktinem.

Kolem roku 1040 byl postaven kostel, kde byl roku 1045 pohřben blahoslavený Vintíř. Z tohoto kostela se dodnes zachovala krypta, která se nachází pod dnešní bazilikou sv. Markéty.

Postupně se Břevnov stal mateřským klášteřem pro jiné kláštery, např. Rajhrad, Hradisko u Olomouce, Sázavu nebo Broumov.

Ve 2. pol. 13. století byl postaven gotický kostel, kterému Přemysl Otakar II. věnoval rámě sv. Markéty. Poté klášter vzkvétal až do husitských válek, kdy byl v roce 1420 kostel i klášter vypleněn. Mniši odešli do Broumova a Rajhradu. Část se jich pak vrátila, ale opat zůstal v Broumově.

Obnova nastala až v 17. století. Počátkem tohoto století byl opraven kostel, ale během třicetileté války byl opět několikrát vydrancován a navíc v roce 1678 vyhořel. Ale byl opět opraven.

Znovuvybudování kláštera proběhlo za opata Otmara Zinkeho. Po předešlých špatných zkušenostech s P. I. Bayerem svěřil r. 1709 projekt K. Dientzenhoferovi. Ten vypracoval nové plány a budovy byly postaveny za pouhé tři roky. Další tři roky ještě trvala dostavba a výzdoba a v roce 1715 se komunita mohla nastěhovat.

Po smrti Kryštofa Dientzenhofera pokračoval v díle jeho syn Kilián Ignác Dientzenhofer. Krátce před svou smrtí postavil pavilon Vojtěška, který prý stojí nad studánkou, u které se potkal sv. Vojtěch s Boolestavem II., když hledali místo pro nový klášter.

Během válek o dědictví rakouské a války sedmileté byly v klášteře zřízeny vojenské nemocnice a budovy byly různě poškozeny. Lazaret tu byl také za napoleonských válek, přesněji v roce 1813, ale tehdy se to už obešlo beze škod.

V roce 1950 byl klášter zlikvidován a dosazeny sem vojenské jednotky. Později zde byl depozitář státního archivu a státní bezpečnost.

Až po roce 1989 se mniši vrátili, budovy byly opravovány a alespoň částečně zpřístupněny veřejnosti.

1.6.2. Lokalizační předpoklady

1.6.2.a. Přírodní předpoklady

S přírodními předpoklady je spjato už založení kláštera. Když jeho zakladatelé sv. Vojtěch a Boleslav II. hledali vhodné místo pro založení kláštera, potkali se u jedné studánky a tak klášter nechali postavit nedaleko od ní. Nad touto studánkou, která je vlastně pramenem řeky Brusnice, je dnes pavilon Vojtěška obklopený velkými klášterními zahradami.

Přibližně 500 m západně od Břevnova je Obora Hvězda, kterou vede naučná stezka zaměřená na historii, přírodu a geologii. Leží v nadmořské výšce 320–370 m n. m. a založena byla roku 1534. Pořádaly se zde hony, ale sloužila i pro přijímání diplomatických návštěv. Leží na úpatí Bílé hory proslulé bitvou, která se zde odehrála 8. listopadu 1620. V pozdějších válečných konfliktech byla pleněna a sloužila jako tábořiště obléhatelských vojsk.

Severně od kláštera se nachází přírodní rezervace Divoká Šárka. Jde o skalnaté údolí Šáreckého potoka, kde rostou vzácné druhy rostlin, žijí různé teplomilní i chladnomilní živočichové a které bylo osídleno už od paleolitu. Jsou zde patrné i pozůstatky slovanského hradiště.

Naopak jižně od areálu kláštera je přírodní památka Skalka. Jsou to křemencové a břidlicové skalní útvary chráněné pro svůj význam při dokumentování litologického vývoje této části Prahy.

1.6.2.b. Kulturně-správní předpoklady

V předchozí kapitole zmiňovaná obora Hvězda je pojmenována po letohrádku, který v ní stojí. S jeho výstavbou na půdorysu šesticípé hvězdy se začalo v roce 1555 a dokončena byla za jediný rok. Další roky ale trvala výzdoba. Celá stavba je podřízena symbolice; šesticípá hvězda symbolizuje spojení dvou protikladných sil do harmonie, čtyři patra odpovídají čtyřem živlům - podzemí zemi, přízemí vodě, první patro vzduchu a druhé patro ohni. Dnes se tu konají různé výstavy, v suterénu je model bitvy na Bílé hoře a druhé patro slouží k přednáškám nebo společenským akcím.

Původní podoba samotného kláštera není známa, avšak kolem roku 1040 byl postaven nový, větší kostel, ze kterého se dodnes dochovala krypta.

Později však byl na jeho místě postaven ještě prostornější gotický kostel, kterému Přemysl Otakar II. věnoval rámě sv. Markéty. Právě jí je kostel dnes zasvěcen.

Během dalších staletí byl klášter několikrát poničen a znovu opraven, ale zásadní přestavba a obnova nastala až za opata Otmara Zinkeho. Nejprve svěřil práci P. I. Bayerovi, ale ten pracoval pomalu a ne příliš dobře, takže v roce 1709 byl projekt svěřen K. Dientzenhoferovi. Podle jeho návrhu byly postaveny nové barokní budovy. Kostel byl vysvěcen v roce 1715 a v témže roce se nastěhovala i komunita. Další úpravy a výzdoba však trvaly do roku 1740.

Interiéry kostela navrhoval syn Kryštofa Dientzenhofera, Kilián Ignác. Na jeho výzdobě se podíleli např. malíř Petr Brandl nebo Jan Jakub Steinfels.

V dalších letech byla i tato podoba kláštera poničena, a to válkami o dědictví rakouské (1741–1748) nebo válkou sedmiletou (1756–1763), kdy klášter sloužil jako lazaret a v kostele byly dokonce stáje.

Barokní podoba kláštera tedy trpěla až do roku 1989, kdy se vrátili mniši, a budovy se začaly opravovat.

V zahradě stojící pavilon Vojtěška navrhl a postavil K. I. Dientzenhofer krátce před svou smrtí.

V bazilice sv. Markéty se konají pravidelné mše a působí zde chrámový sbor. Ostatní prostory slouží k různým koncertům a jiným kulturním akcím. V říjnu se také koná břevnovské posvícení, které zahrnuje i mimořádné prohlídky kláštera.

1.6.3. Selektivní předpoklady

1.6.3.a. Objektivní předpoklady

Klášteř je přístupný s průvodcem, který návštěvníky provede bazilikou sv. Markéty, kryptou z 11. století a barokní prelaturou. Prohlídka trvá přibližně 90 minut, ale koná se jen o víkendech, a to v těchto časech:

- letní čas: 10:00, 14:00, 16:00
- zimní čas: 10:00 a 14:00

Ve všedních dnech se provádí jen předem objednané skupiny.

Vstupné je 50,- pro dospělé a 30,- pro studenty a důchodce. Za devadesátiminutový výklad je tato cena velmi příjemná.

Dále je možné navštívit klášterní zahrady. Dolní zahrada, tedy ta s klášteřem a pavilonem Vojtěška, je přístupná o víkendech od 5:30 do 20:30 a ve všední dny od 5:30 do 8:00 a od 17:00 do 20:30. Jindy jen v rámci prohlídek.

Horní část severně od kláštera je přístupná stále.

1.6.3.b. Subjektivní předpoklady

Břevnov je nejstarším mužským klášteřem u nás, tudíž bude zajímat nejen historiky a religionisty, ale i lidi, kteří se zajímají o umění nebo architekturu.

1.6.4. Realizační předpoklady

1.6.4.a. Dopravní předpoklady

Klášter je dostupný městskou hromadnou dopravou. Na zastávce Břevnovský klášter zastavuje tramvaj č. 22 a 36 a autobusem je nejlepší jet na stanici Břevnovská. Sem jezdí linky č. 108, 174 a 180. Je možné jet také na zastávku Nad Markétou, kam jezdí autobusové linky č. 179, 184 a 191. O dopravě v Praze více v kapitole 1.5.4.a.

1.6.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytování poskytují tyto firmy:

- Hotel Adalbert - tříhvězdičkový hotel, nejstarší ekologický hotel v ČR. Ceny od 1750,-/os./noc.
- Hotel U Sládků - ceny ubytování se snídaní od 700,-/os./noc.
- Kolej Hvězda a kolej Na Větrníku - levné a jednoduché ubytování, funguje pouze přes léto.

Další možnosti jsou samozřejmě v blízkém i vzdálenějším okolí.

Stravovat se dá např. v následujících restauracích:

- Klášterní Šenk - přímo v areálu kláštera, jídla od 135,-
- Restaurace U Kláštera
- Restaurace U Sládků

Nejbližší autobusová zastávka je stanice Břevnovská, případně Nad Markétou. Tramvaje staví na zastávce Břevnovský klášter a nejbližší stanice metra je Dejvická.

Severně od zahrad kláštera je Ústřední vojenská nemocnice.

1.7. Porta Coeli

1.7.1. Historie kláštera

Založit na Moravě klášter měl v úmyslu už Přemysl Otakar I., ale v roce 1230 zemřel. Proto se jeho záměru ujala jeho vdova - Konstancie Uherská a klášter byl založen roku 1232. O rok později přišly první cisterciáčky. Po jejich příchodu se začalo se stavbou kamenných budov, většina jich byla postavena v letech 1233–1240. Byla to v podstatě vodní pevnost obehnaná hradbami.

Roku 1239 byl vysvěcen kostel Nanebevzetí Panny Marie a následující rok zde byla pohřbena sama královna Konstancie. Kostel je trojlovní bazilika a západní stranu lodi zdobí výrazný gotický portál.

Ve 14. století klášter několikrát vyhořel, v roce 1424 byl dokonce vypálen a jeptišky musely uprchnout a schovat se na Pernštejně.

Klášterní budovy začaly být rozebírány na stavební materiál, ale roku 1436 se jeptišky vrátily a byl jim potvrzen majetek. Proto byl stavební materiál z rozebraného kláštera použit v letech 1449–1452 znovu na jeho výstavbu.

Dalších stavebních úprav se klášter dočkal až v 17. století. Nejprve byla dostavěna budova abatyše a po malé pauze, kdy byl klášter mezi lety 1619–1625 zrušen, byla postavena nová hovorna a tzv. Deskový dvůr.

Za třicetileté války byl klášter několikrát poškozen a následné opravy už byly v barokním duchu.

Tak jako jiné kláštery, i tento byl v roce 1782 zrušen. V roce 1799 ho koupil baron Vilém Mundy, který budovy využíval k hospodářským účelům. Později byl klášter upraven na zámek.

Roku 1861 získal panství klášter v Marienthalu, který obnovil konvent, a v roce 1901 se sem vrátily první řeholnice.

Ani tehdy však ještě nebylo trvání kláštera konečné. Bylo přerušeno druhou světovou válkou, po které zde byla soukromá odborná škola pro ženská povolání a v roce 1948 hospodářské budovy převzal Státní statek.

Až po roce 1989 byl klášter navrácen řádu a dodnes funguje, i když je i přístupný veřejnosti. V části budov se nachází Muzeum Brněnska a Podhorácké muzeum.

1.7.2. Lokalizační předpoklady

1.7.2.a. Přírodní předpoklady

Obec Předklášteří u Tišnova se nachází v údolí řeky Svratky ve východní části Českomoravské vrchoviny. Okolní krajina je formována nejen Svratkou, ale i dalšími menšími toky, které se do Svratky vlévají. Jsou to například Loučka nebo Besének.

Známý kopec Květnice, vypínající se nad obcí, je vlastně vyhaslou sopkou. I díky tomu se zde nachází nejrůznější vzácné druhy rostlin, živočichů i minerálů. Dají se tu nalézt polodrahokamy, například ametysty, křišťály nebo záhnědy. Vrchol Květnice se nachází ve výšce 469 m n. m. a dnes je zalesněný. Nebylo tomu tak ovšem vždy; ještě ve 30. letech 20. století se na Květnici rozkládala skalní step a lesostep.

Kromě rozmanité fauny a flory je Květnice významná i svými podzemními prostory. Je tu Králova jeskyně, Jeskyně pod Křížem a Květnická propast, která je 76,5 m hluboká. Přezimuje tu 12 druhů netopýrů a vrápenců.

Přímo v areálu kláštera se nachází lipová alej stará asi 350 let s několika památnými stromy. Nad obcí na úpatí kopce Pasník vede naučná stezka.

1.7.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Nejvýznamnější kulturní památkou v obci je ženský cisterciácký klášter Porta Coeli.

Tento rozsáhlý komplex klášterních budov je obehnan z větší části dochovanou obvodovou zdí. Raně gotické jádro kláštera bylo rozšiřováno renesančně a nejvíce barokně.

Nejcennějšími částmi kláštera jsou románsko-gotický kostel Nanebevzetí Panny Marie, křížová chodba s rajskou zahradou a kapitulní síň. Tyto části jsou přístupné po celý rok, ovšem ostatní části kláštera jsou pro návštěvníky uzavřeny, protože tu aktivně působí řád cisterciáček.

Kostel Nanebevzetí Panny Marie je trojlodní bazilika s příčnou lodí a pětibokým presbytářem. Na západní straně je výrazný gotický portál francouzského typu, který je

ojedinělou kamenickou prací přibližně z roku 1260. Je bohatě zdoben plastikami apoštolů a zvířecími motivy; v tympanonu je plastika Ježíše Krista, jemuž u nohou klečí dvě postavy - pravděpodobně královna Konstancie a Přemysl Otakar I. Právě tento portál má značit onu Bránu nebes zmíněnou v názvu.

Na výzdobě kostela se podíleli malíři F. A. Maulbertsch, J. Stern a I. Raab a sochaři J. Winterhalder st. a O. Schweigl. Pod hlavní kostelní lodí je hrobka, do které jsou dodnes pohřbívány členky řádu.

Kapitulní síň s křížovou klenbou je z let 1260–1270 a nachází se v ní původní kamenný pulpit.

Taktéž je z období kolem roku 1260 křížová chodba. Je jedinou neporušenou stavbou svého druhu na Moravě.

Naproti portálu je barokní budova bývalého probošství, ve které sídlí Podhorácké muzeum. Jsou zde expozice o historii a současnosti kláštera, Měšťanský obytný interiér přelomu 19. a 20. století a také Mineralogie na Tišnovsku.

Součástí areálu je i nový kostel Nanebevzetí Panny Marie postavený v letech 1900-1901 podle plánů Františka Pavlů.

Dalšími budovami je například barokní sýpka nebo bývalý pivovar.

V Předklášteří jsou ale i jiné památky, než jen klášter. Jednou z nich je například hřbitovní kostelík Nejsvětější Trojice z roku 1555, který byl v roce 1678 přestavěn. Jeho součástí je márnice z doby kolem roku 1700, jedna z mála dochovaných barokních staveb svého druhu.

V neposlední řadě jsou zajímavou památkou zbytky středověkého opevnění na vrchu Čepička asi 1 km nad klášterem. Toto opevnění bylo stavěno ve druhé čtvrtině 15. století pány z Pernštejna, ale nebylo nikdy dokončeno, protože po obnově kláštera přestalo mít smysl.

V bazilice se pravidelně konají koncerty duchovní hudby.

1.7.3. Selektivní předpoklady

1.7.3.a. Objektivní předpoklady

Vstupné do kláštera a muzea je uvedeno v následující tabulce:

Tab. 6: Výše vstupného do kláštera v Překlášteři

Druh vstupného	Muzeum	Klášter
Základní	25,-	45,-
Senioři	19,-	34,-
Žáci, studenti, držitelé průkazu ISIC, ITIC, IYTC, EURO 26	13,-	23,-
ZTP, ZTP-P	Zdarma	Zdarma

Vstupné do muzea zahrnuje jak stálé expozice, tak i výstavy, a prohlídka je samostatná.

Do kláštera chodí prohlídky každou celou hodinu, krom poledne, kdy je přestávka.

Výše vstupného je velmi příznivá. Navíc je poskytována sleva pro držitele Rodinných pasů nebo Familienpassů.

1.7.3.b. Subjektivní předpoklady

Porta Coeli je výborným turistickým místem. Krom nadšenců do historie a církevních památek je klášter vhodnou zastávkou i pro pěší turisty, pro které je zdejší okolí jako stvořené.

1.7.4. Realizační předpoklady

1.7.4.a. Dopravní předpoklady

Přímo do Předklášteří sice železnice nevede, na zastávku v Tišnově je to ale jen 1,5 km. Tišnov leží na trati Brno - Nové Město na Moravě.

Autobusy jezdí z Brna, Bystřice nad Pernštejnem nebo z Tišnova. Obcí probíhá silnice č. 385, která v Kuřimi navazuje na silnici R 43 z Brna a pokračuje přes Olší a Dolní Rožínku k Novému Městu na Moravě, kde se spojuje se silnicí č. 19.

V Předklášteři probíhala počátkem 90. let rozsáhlá rekonstrukce dopravní infrastruktury, při které se rozšířila právě hlavní silnice vedoucí obcí (č. 385) a také

změnila svoji trasu (původně vedla přímo kolem klášterních zdí). S automobilovou a autobusovou dopravou tedy není problém.

Vodní ani letecká doprava není dostupná, ovšem co se vertikální dopravy týče, je v obci menší lyžařský areál s vlekem (délka cca 450 m).

1.7.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytování je možné i přímo v Předklášteří, ale více kapacit je samozřejmě v nedalekém Tišnově. Pro ilustraci následuje krátký přehled:

- Restaurace a penzion U Kláštera - kapacita 14 lůžek, pokoje s vlastním soc. zařízením, průměrná cena 250,- za lůžko.
- Občerstvení U Hastrmana - ubytování ve dvou chatách (pro 10 a pro max. 6 lidí), nutno objednat předem.
- Hotel Květnice - v Tišnově, cca 500,-/os./noc
- Penzion Pluto - v Tišnově, od 210,-/os./noc
- Villa Franke - v Tišnově

I stravování je možné přímo v obci, opět je ale více restaurací v Tišnově. Následuje krátký přehled:

- Restaurace a penzion U Kláštera
- Občerstvení u Hastrmana
- Restaurace V Chaloupkách

V Tišnově:

- Restaurace Tišnovská Rychta
- Restaurace Pod Klucaninou
- Restaurace U Legionáře
- Hotel Květnice

Dalšími materiálně - technickými předpoklady v obci je autobusová stanice v Předklášteří, v Tišnově je pak autobusové nádraží. V Tišnově je také rychlíková železniční stanice a Turistické informační centrum.

1.8. Rajhrad

1.8.1. Historie kláštera

Roku 1145 věnoval vévoda Břetislav břeňovskému klášteru mimo jiné i jakousi cellu zasvěcenou sv. Petru a Pavlovi, kterou založil asi v roce 1028 na opuštěném hradě jménem Rajhrad. Tato cella prý byla založena na místě staršího kostelíku, který při své misii navštívili Konstantin a Metoděj. Klášter samotný byl na tomto místě založen roku 1048 původně jako proboštství a je to tedy nejstarší klášter na Moravě. První benediktini přišli právě z mateřského kláštera v Břevnově.

Ve třináctém století byl klášter několikrát vydrancován a kostel sv. Petra a Pavla musel být třikrát znovu vysvěcen. Za husitských válek byl klášter poškozen jen málo a sloužil jako azyl pro řeholníky z jiných klášterů.

Ve 14. století se klášteru dařilo, začalo se vařit pivo a později, od roku 1465 byly zakládány vinice. Je zvláštní, že ani neklidné 15. století klášteru mnoho neublížilo, a například knihovně dokonce prospělo. Klášter totiž poskytl útočiště mnichům z jiných klášterů, kteří zde vytvořili různá díla.

V 16. století konvent několikrát vyhořel a v roce 1619 byl zpustošen. Dokonce byl prodán, ale po Bílé Hoře byl opět vykoupen zpět. Bohužel i poté byl několikrát během třicetileté války poškozen a stala se z něj v podstatě ruina.

Už na konci 17. století byl vypracován projekt na opravu, ale přerušila ho smrt tehdejšího převora. Proto se s přestavbou do dnešní podoby začalo až v roce 1721. Návrh vytvořil J. B. Santini Aichl a hrubou stavbu postavil brněnský stavitel František Klíčnický za pouhé čtyři roky. Kvůli mokrému podloží musel být klášter postaven na dřevěných pilotech a roštích.

Nejdříve byl dokončen kostel, už v roce 1730, ale konventní budovy byly úplně dokončeny až r. 1840.

Za reforem Josefa II. nebyl klášter zrušen, ale na začátku 19. století byl dvakrát obsazen francouzskými vojsky.

V roce 1813 byl povýšen na samostatné opatství, což ho konečně odtrhlo od závislosti na Břevnovu.

V roce 1950 bylo opatství zrušeno a areál velmi trpěl. Po roce 1989 byl vrácen řádu a opravován.

Na přelomu 16. a 17. století shromažďovali mniši v Rajhradě umělecké předměty všeho druhu a také knihovna se utěšeně rozrůstala. Dnes uchovává asi 64 000 svazků. Nejstarší kniha Martyrologium Adonis je ze 3. čtvrtiny 9. století, ale nemohla tu vzniknout, protože je starší než církevní organizace u nás.

Roku 1837 navštívil knihovnu František Palacký a velmi blízké vztahy s klášterem udržoval i Emil Holub. Věnoval mu mnoho cenných předmětů.

Dnes slouží klášter jako Památník písemnictví na Moravě, fara a místo pro různé výstavy.

1.8.2. Lokalizační předpoklady

1.8.2.a. Přírodní předpoklady

Město Rajhrad leží asi 12 km jižně od Brna v nadmořské výšce kolem 200 m. n. m. Nachází se na pravém břehu řeky Svratky, která se přibližně o 2 km jižněji stéká s řekou Litavou v obci Židlochovice.

Severně od Rajhradu se rozprostírá rajhradská bažantnice, což je původní lužní les doplněný topoly bílými, duby letními a různými keři. Je zde k vidění fauna typická právě pro lužní lesy.

1.8.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Nejvýznamnější kulturní památkou v obci je bezesporu klášter.

Ve městě se nachází benediktinské opatství a také zde působí kongregace sester Těšitelek Božského Srdce Ježíšova.

Snad i proto je zde Dům léčby bolesti s hospicem sv. Josefa, který poskytuje péči těžce nemocným a umírajícím pacientům. Vzniklo při něm tzv. Edukační centrum pro vzdělávání, stáže a exkurze. Poskytuje vzdělání různým odborníkům - od lékařů, přes sestry až k psychologům. Tento Dům byl založen v roce 1999.

Dále je v Rajhradě Střední odborná škola zahradnická a Střední odborné učiliště Rajhrad, která je počtem žáků největší střední zahradnickou školou ČR.

Po celý rok je v Rajhradě bohatý kulturní program, který je k nahlédnutí např. na webových stránkách města.

1.8.3. Selektivní předpoklady

1.8.3.a. Objektivní předpoklady

V následující tabulce je uvedena výše vstupného do Památníku písemnictví na Moravě:

Tab. 7: Výše vstupného do kláštera v Rajhradě

Druh vstupného	Cena
Základní	70,-
Senioři	53,-
Žáci, studenti, držitelé průkazů ISIC, ITIC, IYTC	35,-
Držitelé průkazů ZTP, ZTP/P	Zdarma

Vstupné zahrnuje prohlídku historické knihovny, expozic i příležitostných výstav. Je také poskytována sleva držitelům průkazu Rodinný pas nebo Familienpas.

1.8.3.b. Subjektivní předpoklady

Na své si zde přijdou především milovníci knih a literatury všeobecně, protože expozice zahrnuje nejvýznamnější osobnosti literatury na Moravě od 9. do 20. století.

1.8.4. Realizační předpoklady

1.8.4.a. Dopravní předpoklady

Rajhrad leží na železniční trati spojující Brno a Břeclav. Není ale rychlíkovou stanicí, ačkoli tudy projíždí vlaky Expres City mezi Brnem a Vídní.

Autem je Rajhrad dostupný po silnici R52 vedoucí z Brna do Pohořelic, která pak přechází v silnici 1. třídy vedoucí na Mikulov a dále do Rakouska. Úsek z Brna do Pohořelic je zpoplatněný a je tedy potřeba dálniční známky.

Autobusem se do Rajhradu dá dostat z Brna, případně z Břeclavi, Pohořelic nebo Židlochovic.

Nedaleko je i mezinárodní letiště Brno - Tuřany.

1.8.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Ubytovacích zařízení není v Rajhradě moc, z části je to pravděpodobně dáno blízkostí Brna a jeho ubytovacími kapacitami. Přenocovat se zde dá např. v následujících zařízeních:

- Ladislav Wenzel - W/Pension
- Anna Pazourková - Minipenzion Palma
- Penzion Garden

Restaurací je zde více než hotelů a penzionů, např.:

- Restaurace U Kašny
- Restaurace Klášterní Taverna
- Hospůdka Budka

Posedět můžete i v Rajhradských klášterních vinných sklepech.

1.9. Mikulov

1.9.1. Historie kláštera

Historie mikulovského piaristického kláštera je poněkud kratší, než u předchozích klášterů. Piaristy totiž do města přivedl kardinál František Dietrichstein až v roce 1631. Mikulovská piaristická komunita byla první na sever od Alp.

Piaristé dostali k užívání špitální budovu s kostelem Jana Křtitele, kde ještě v roce 1631 otevřeli školu. Budova ale byla malá a nevyhovující, a tak byl starý špitál i s kostelem

zbořen a na jeho místě postaveny nové klášterní budovy. Autorem návrhu nových budov byl pravděpodobně italský architekt Andrea Erna.

Kostel sv. Jana Křtitele byl dokončen v r. 1672 a vysvěcen byl r. 1679. V 60. letech 18. století byl ale přebudován do barokní podoby. Tato přestavba se týkala především interiéru. Hlavní fresku s motivem života Jana Křtitele vytvořil velmi oceňovaný rokokový malíř Franz Anton Maulbertsch. Ten si s sebou do Mikulova přivedl i svého žáka Felixe Leichera a mezi dalšími umělci, kteří se na nové výzdobě podíleli, musím uvést sochaře Pavla Trägera. Je autorem hlavního i šesti bočních oltářů. Obrazy na těchto bočních oltářích namaloval F. Leicher, protože F. A. Maulbertsch v té době už pracoval jinde.

Zdejší škola měla velkou úroveň, působil zde např. Job Gelasius Dobner nebo Mikuláš Adaukt Voigt a studoval zde např. Jan Evangelista Purkyně.

V roce 1807 zde bylo zřízeno Filozofické učiliště, které bylo prvním stupněm vysokého učení, ale roku 1848 bylo zrušeno. Gymnázium však zůstalo zachováno, ačkoli bylo po r. 1873 zestátněno. V r. 1887 byly budovy přestavěny a přebudovány tak, aby lépe sloužily svému účelu.

Toto gymnázium bylo obnoveno i po druhé světové válce, kdy se otevřelo hned v roce 1945 a existuje i dnes.

1.9.2. Lokalizační předpoklady

1.9.2.a. Přírodní předpoklady

Mikulov se nachází v krásném prostředí na úpatí Pavlovských vrchů na Jižní Moravě a je součástí CHKO Pálava.

V bezprostřední blízkosti města se nachází Svatý kopeček (363 m. n. m.), který byl v roce 1992 vyhlášen přírodní rezervací. Nalézají se zde množství chráněných druhů rostlin, např. kosatce nízké nebo ožanky horské. Nahoře se nachází poutní kostel sv. Šebestiána, zvonice a další sakrální stavby.

Na severním okraji města se nalézají jeskyně Na Tuoldu. Vchod do jeskyně je ve stěně bývalého lomu. Právě při těžbě byl jeskynní systém objeven. Tento systém se začal se vyvíjet před 15 miliony lety. Je zde unikátní výzdoba tvořená sintrovými povlaky,

kteřé vypadají jako zkamenělá pěna. Jeskyně je také jedním z nejvýznamnějších českých zimovišť netopýřů. Je přístupná veřejnosti od dubna do října.

Přímó v centru města je Kozí vrch, na kterém je zřícenina dělostřelecké věže z 15. století zvaná Kozí hrádek. Sloužila pro zlepšení obrany mikulovského hradu (dnes zámku). Kozí hrádek včetně okolí byl nedávno stavebně upraven do podoby volně přístupného odpočinkového centra.

Městem také prochází několik naučných stezek. Krom několika vinařských NS je např. NS Tuřold o délce asi 300 m s 8 informačními panely, nebo NS Děvín, která měří 11 km a je na ní 15 informačních panelů se třemi orientačními mapami.

1.9.2.b. Kulturně-správní předpoklady

Nejvýznamnější kulturní památkou ve městě je zámek. Původní hrad byl v roce 1249 udělen Přemyslem Otakarem II. v léno Lichtensteinům a stal se základem jejich pozdějšího rozsáhlého majetku.

Dalšími významnými majiteli panství se roku 1575 stali Dietrichsteinové a v jejich držení zůstal zámek až do roku 1945. Právě v tomto roce zámek do základů vyhořel a pak další tři roky spáleniště chátralo. Až díky Spolku pro obnovu mikulovského zámku se začalo s opravami předzámčí a od r. 1951 i s rekonstrukcí zámku podle návrhu architekta O. Oplatka.

Zámek se pak stal sídlem Regionálního muzea a jeho hlavní chloubou je i několika požáry nedotčený obří desátkový sud na víno 1643 o obsahu 1014 hl.

Zajímavé je vlastně celé historické náměstí. Sgrafitový dům U Rytířů pochází z konce 16. století a je zdoben renesančními sgrafity. Ozdobou je pak kašna se sochou Pomony s rohem hojnosti, která sloužila jako zdroj vody pro obyvatele vnitřního města. Celé centrum je prohlášeno městskou památkovou rezervací.

Další kulturní památkou je Dietrichsteinská hrobka. Původní pohřební kaple byla na jihozápadní straně kostela sv. Anny, který je napodobeninou Svaté Chýše (Santa Casa) z italského Loreta. Kostel však byl poškozen požárem v roce 1784. Až poté se celá stavba stala Dietrichsteinskou hrobkou, do které byly přeneseny ostatky příslušníků rodu z kostela sv. Václava. Hrobka je přístupná veřejnosti od dubna do 15. září.

Ve městě postupem času vznikla velká židovská komunita. Zachovalé domy židovských obyvatel ze 16. století tvoří dnes židovskou čtvrť, kterou vede i naučná stezka. Je dlouhá asi 1 km a je na ní 13. zastavení. Zachována zůstala i synagoga a židovský hřbitov. Nejstarší náhrobek je z r. 1605 a celkem se zde nachází asi 4000 náhrobků.

Vynechat nemůžu ani církevní památky. Na místě nejstaršího kostela, jehož existenci předpokládáme už na konci 12. století, stojí dnešní kostel sv. Václava. Tento kostel je z 15. století, i když jeho vnější podoba byla několikrát změněna.

Kostel sv. Šebestiána na Svatém kopečku byl vybudován po velké morové ráně, která se Mikulovem prohnala v r. 1622. Právě proto je zasvěcen Sv. Šebestiánovi, jakožto patronu proti morovým nákazám.

Nachází se tu i pravoslavný kostel - kostel sv. Mikuláše. Až do r. 1945 sloužil německým evangelíkům, ale po jejich odchodu chátral a o znovuotevření se zasloužila pravoslavná církev až v roce 1997.

Kostel sv. Jana Křtitele je popsán v kapitole 2.9.1..

Mikulov patří k významným vinařským centrům a díky tomu se tu konají i různé akce, např. vinobraní, výstavy nebo vinné trhy.

1.9.3. Selektivní předpoklady

1.9.3.a. Objektivní předpoklady

Budovy samotného kláštera bohužel přístupné nejsou, nachází se v nich např. gymnázium. Podívat se ale dá do kostela sv. Jana Křtitele, a to v době pravidelných bohoslužeb. Není tedy vyžadováno žádné vstupné.

1.9.3.b. Subjektivní předpoklady

Mikulovský piaristický klášter jako samostatná památka se může jevit klasickému turistovi jako nezajímavá, ale tento nedostatek zcela vyvažují ostatní památky ve městě. Návštěva je vhodná především pro milovníky vína, historie a krásné přírody.

1.9.4. Realizační předpoklady

1.9.4.a. Dopravní předpoklady

Mikulovem probíhá silnice 1. třídy č. 52 z Pohořelic, která pokračuje jižně do Rakouska. Na jihu města se spojuje se silnicí 1. třídy č. 40, která dále vede na Valtice a Břeclav.

Město je dostupné i vlakem, probíhá tudy trať z Hrušovan nad Jevišovkou do Břeclavi. V obou těchto stanicích se tratě dále rozvětvují.

Na nedalekých Novomlýnských nádržích je provozována i lodní doprava na pravidelné lince z kempu Merkur přes Pasohlávky do Brodu nad Dyjí.

1.9.4.b. Materiálně - technické předpoklady

Vzhledem k tomu, že je Mikulov turisty velmi oblíbený, je zde velký výběr ubytovacích i stravovacích zařízení.

Ubytovat se dá např. v následujících ubyt. zařízeních:

- Penzion Euro
- Hotel Eliška - nabízí 47 pokojů
- Hotel Réva
- BOTTLING Hotel Vivaldi - čtyřhvězdičkový hotel

Stravování je možné např. v:

- Restaurace Bonum Templum
- Restaurace Pod Radnicí
- Restaurace Alfa
- Restaurace Atrium
- Restaurace U svatého Urbana

Ve městě se dále nachází několik škol, velké množství obchodů, železniční i autobusové zastávky a samozřejmě i turistické informační centrum.

2. Praktická část

2.1. Stručný popis jednotlivých výletů

Jako výchozí body pro výlety jsem vybrala města Prahu (pro výlet v okolí Prahy a v Praze) a Brno (pro výlet v okolí Brna). Tato města jsou přirozenými východisky pro oblast Čech a Moravy a nabízí veškeré zázemí. Je zde předpoklad, že tyto výlety zaujmou i zahraniční klientelu, která navštěvuje převážně jen tato velká centra.

2.1.1. Trojúhelník klášterů Plasy, Teplá a Kladruby

V 7:00 hodin ráno je odjezd z Prahy do Plas. Následuje prohlídka kláštera, dobrovolná prohlídka Velké louky, případně naučné stezky Plasy. Ve 12:00 hodin přejezd do Teplé. Prohlídka kláštera, volno na oběd. Ve tři hodiny následuje přejezd do Kladrub, kde proběhne prohlídka kláštera, možné obě trasy, příp. bunkry ČS opevnění. V 18:00 hodin odjezd zpět do Prahy.

2.1.2. Pražské kláštery Sv. Jiří, Břevnov a Strahov

V 8:30 ráno je sraz před nádvořím Pražského hradu a následuje společný přesun na prohlídku. Volitelně možnost prohlídky velkého nebo malého okruhu Pražským hradem. V 11:00 hodin pěší přesun do Strahovského kláštera. Možnost prohlídky knihovny a konventu, příp. Památníku národního písemnictví. V 15:15 odchod na zastávku a přejezd tramvají k Břevnovskému klášteru. Na místě prohlídka kláštera, přilehlých zahrad, příp. obory Hvězda. V 18:52 odjezd tramvají zpět k Pražskému hradu, rozloučení s účastníky.

2.1.3. Kláštery v okolí Brna - Porta Coeli, Rajhrad a Mikulov

V 7:00 hodin odjezd z Brna do Předklášteří u Tišnova. Prohlídka kláštera, příp. Podhoráckého muzea a lipové aleje, v 10:00 hodin odjezd do Rajhradu. V Rajhradě prohlídka opatského chrámu, Památníku písemnictví, příp. nedaleké bažantnice. Ve 13:00 hodin odjezd do Mikulova. Prohlídka budov kláštera, historického centra, volno na oběd, prohlídku zámku, návštěvu Sv. kopečku nebo na posezení ve vinárně, odjezd zpět do Brna v 19:00 hodin.

2.2. Časový harmonogram

2.2.1. Trojúhelník Plasy, Teplá, Kladruby

Tab. 8: Časový harmonogram 1. výletu

Start	Cíl	Počet km	Odjezd	Příjezd	Trvání cesty	Reálný čas
Praha, Florenc	Plasy	108	7:00	8:48	1:48	8:48
Prohlídka kláštera, Velké louky, NS		-	-	-	3:12	12:00
Plasy	Teplá	51	12:00	12:51	0:51	12:51
Prohlídka kláštera, oběd		-	-	-	2:09	15:00
Teplá	Kladruby	39	15:00	15:39	0:39	15:39
Prohlídka kláštera (2 okruhy), bunkry		-	-	-	2:21	18:00
Kladruby	Praha, Florenc	129	18:00	20:52	2:52	20:52
Km celkem:		327		Čas celkem	13:52	

2.2.2. Pražské kláštery

Tab. 9: Časový harmonogram 2. výletu

Start	Cíl	Počet km	Odchod	Příchod	Trvání cesty	Reálný čas
Praha, Pražský hrad	Bazilika sv. Jiří	0,25	8:30	8:35	0:04	8:35
Prohlídka kláštera a baziliky (velký X malý okruh)		-	-	-	2:25	11:00
Bazilika sv. Jiří	Klášter Strahov	0,75	11:00	11:15	0:15	11:15
Prohlídka kláštera (konvent, knihovna), Památník nár. písemnictví, oběd, ...		-	-	-	4:00	15:15
Klášter Strahov, zast. Pohořelec (tramvaj)	Klášter Břevnov	2	15:15	15:22	0:07	15:22
Prohlídka kláštera, zahrad, obory Hvězda,		-	-	-	3:30	18:52
Klášter Břevnov	Pražský hrad (tramvaj)	3	18:52	19:01	0:09	19:01
Km pěšky		1		Čas celkem	10:30	
Km tramvají		5				

2.2.3. Okolí Brna

Tab. 10: Časový harmonogram 3. výletu

Start	Cíl	Počet km	Odjezd	Příjezd	Trvání cesty	Reálný čas
Brno, Hotel Grand	Předklášteří u Tišnova	25	7:00	7:25	0:25	7:25
Prohlídka kláštera, lipová alej, Podhorácké muzeum		-	-	-	2:35	10:00
Předklášteří u Tišnova	Rajhrad - klášter	38	10:00	10:38	0:38	10:38
Prohlídka kláštera - památník písemnictví, opatský chrám, bažantnice		-	-	-	2:22	13:00
Rajhrad - klášter	Mikulov	41	13:00	13:41	0:41	13:41
Prohlídka budov kláštera, města, oběd, zámek, Svatý kopeček, ...		-	-	-	5:19	19:00
Mikulov	Brno, hotel Grand	50	19:00	19:50	0:50	19:50
Km celkem		154		Čas celkem	12:50	

2.3. Kalkulace

NEPŘÍMÉ NÁKLADY NA CELOU SKUPINU:

2.3.1. Kalkulace cen dopravy

V kalkulaci jsem vycházela z cen uveřejněných na webových stránkách firmy Olbus service, s. r. o.

Sazba za km činí 25,-, sazba za hodinu čekání je 200,-. V ceně není započítáno DPH a mýtné.

Pro výlety počítám s autobusy Bova Magic, které mají 49 míst pro cestující, jedno sklopné sedadlo a místo pro řidiče.

Pro výlet po Pražských klášterech však autobusová doprava není potřeba, proto je zde zmíněno jen tramvajové jízdné.

Pro zjištění cen parkovného jsem kontaktovala jednotlivé kláštery. Vycházela jsem z odpovědí, které mi poskytli jejich zaměstnanci. Ve většině případů se nachází neplacené parkoviště přímo u areálů, pouze v Mikulově se využije placeného parkoviště.

1. výlet: Plasy, Teplá, Kladruba

Tab. 11: Kalkulace cen dopravy u 1. výletu

Položka	Výpočet	Cena
Náhrada za ujeté km	327 km x 25 x 1,1	8992,50
Náhrada za čekání	7 h 42 min = 31 čtvrt hodin 200 : 4 = 50 Kč/čtvrt hodina 31 x 50	1550,-
Náklady na druhého řidiče		0,-
Ubytování řidičů		0,-
Stravné řidičů	93 x 1	93,-
Rozdíl v ceně nafty		0,-
DPH	10635,5 x 0,20	2127,1
Silniční poplatky	Mýtný kalkulátor	93,32
Parkovné		0,-
Ostatní náklady		0,-
Celkem		12855,92

2. výlet: Pražské kláštery

Při výletě po Pražských kláštorech není nutné zajišťovat autobusového dopravce, jelikož všechny body výletu jsou snadno dostupné městskou hromadnou dopravou nebo pěšky. Proto do kalkulace započítám jen jízdenky na tramvaj, a to v následující hodnotě:

$$2 \times 18,- = 36,-/\text{os.}$$

Počítám s účastí 30 osob. Větší počet lidí ve skupině by znamenal více problémů při přesunech, zejména při cestách tramvají.

Celková cena dopravy je tedy 1080,-.

3. výlet: Porta Coeli, Rajhrad, Mikulov

Tab. 12: Kalkulace cen dopravy u 3. výletu

Položka	Výpočet	Cena
Náhrada za ujeté km	154 km x 25 Kč x 1,1	4 235,-
Náhrada za čekání	10 h 16 min = 42 čtvrthodin 200 : 4 = 50 Kč/čtvrthodina 42 x 50	2100,-
Náklady na druhého řidiče		0,-
Ubytování řidičů		0,-
Stravné řidičů	93 x 1	93,-
Rozdíl v ceně nafty		0,-
DPH	6428 x 0,20	1285,6
Silniční poplatky	7,72 + 59,47 + 67,19	134,38
Parkovné	Mikulov: 9 půlhodin x 25,- = 225,-	225,-
Ostatní náklady		0,-
Celkem		8072,98

V Mikulově počítám s využitím parkoviště provozovaného firmou Tedos, s. r. o., které se nachází v Komenského ulici. Parkovné činí 25,- Kč za každou započatou půlhodinu, a to od 8:00 do 18:00 hod. denně.

2.3.2. Kalkulace nákladů na průvodce

Tab. 13: Kalkulace nákladů na průvodce u všech výletů

Položka	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Smluvená denní odměna (1000,-/den)	1000,-	1000,-	1000,-
Náklady na ubytování	0,-	0,-	0,-
Vstupné do objektů	0,-	0,-	0,-
Stravné	93,-	61,-	93,-
Celkem	1093,-	1061,-	1093,-

2.3.3. Akce za pevné ceny

Tab. 14: Akce za pevné ceny u všech výletů

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Akce za pevné ceny	0,-	0,-	0,-

2.3.4. Kurzové riziko

Tab. 15: Kurzové riziko u nepřímých nákladů

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Kurzové riziko	0,-	0,-	0,-

PŘÍMÉ NÁKLADY:

2.3.5. Ubytování a stravování účastníků

Tab. 16: Cena ubytování a stravování účastníků u všech výletů

Položka	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Ubytování	0,-	0,-	0,-
Stravování	0,-	0,-	0,-
Celkem	0,-	0,-	0,-

2.3.6. Pojištění účastníků

Tab. 17: Cena za pojištění účastníků u všech výletů

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Pojištění účastníků	0,-	0,-	0,-

Pojištění si každý z účastníků zařídí individuálně, podle toho, zda je z ČR, z EU nebo ze třetích zemí.

2.3.7. Vstupné

Vstupné není součástí ceny, každý z účastníků si ho uhradí sám na místě. Následující tabulky ukazují orientační částky, které si dospělý účastník musí připravit na vstupy.

1. výlet: *Plasy, Teplá, Kladruby*:

Tab. 18: Vstupné potřebné na 1. výlet

Místo	Trasa	Výše vstupného
Plasy	Konvent	60,-
	Výstavy	30,-
	Galerie	30,-
Teplá	Základní	100,-
Kladruby	1. trasa	60,-
	2. trasa	60,-
	Obě trasy	120,-
Celkem		340,-

2. výlet: *Pražské kláštery*:

Tab. 19: Vstupné potřebné na 2. výlet

Místo	Trasa	Výše vstupného
Sv. Jiří	Velký okruh	350,-
	Malý okruh	250,-
Strahov	Knihovna	80,-
	Konvent	30,-
	Obrazárna	60,-
Břevnov	Základní	50,-
Celkem		570,-

V celkové ceně je zahrnut velký okruh na Pražském hradě. Kdo zakoupí jen malý okruh, zaplatí za vstupné celkem pouze 470,-.

3. výlet: Porta Coeli, Rajhrad, Mikulov:

Tab. 20: Vstupné potřebné na 3. výlet

Místo	Trasa	Výše vstupného
Porta Coeli	Muzeum	25,-
	Klášter	45,-
Rajhrad	Památník písemnictví	70,-
Mikulov	Zámek	Celkový okruh: 80,- Historie: 40,- Vinařství: 30,- Římané a Germáni v kraji pod Pálavou: 30,-
	Dietrichst. hrobka	50,-
Celkem		270,-

V celkové ceně je započítán celkový okruh na Mikulovském zámku. Při zakoupení pouze některých částí se celková cena bude lišit.

2.3.8. Kurzové riziko

Tab. 21: Kurzové riziko u přímých nákladů

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Kurzové riziko	0,-	0,-	0,-

2.3.9. Riziko neobsazenosti

Tab. 22: Riziko neobsazenosti

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Výpočet	13948,92 x 0,2	2141 x 0,2	9165,98 x 0,2
Riziko neobsazenosti	2789,784	428,2	1833,196

2.3.10. Marže

Tab. 23: Marže

	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Výpočet	16738,704 x 0,3	2569,4 x 0,3	10999,176 x 0,3
Marže	5021,6112	770,82	3299,7528

Marže činí 30 %.

2.3.11. Celková cena zájezdu

Tab.24: Cena zájezdu celkem a na jednoho účastníka

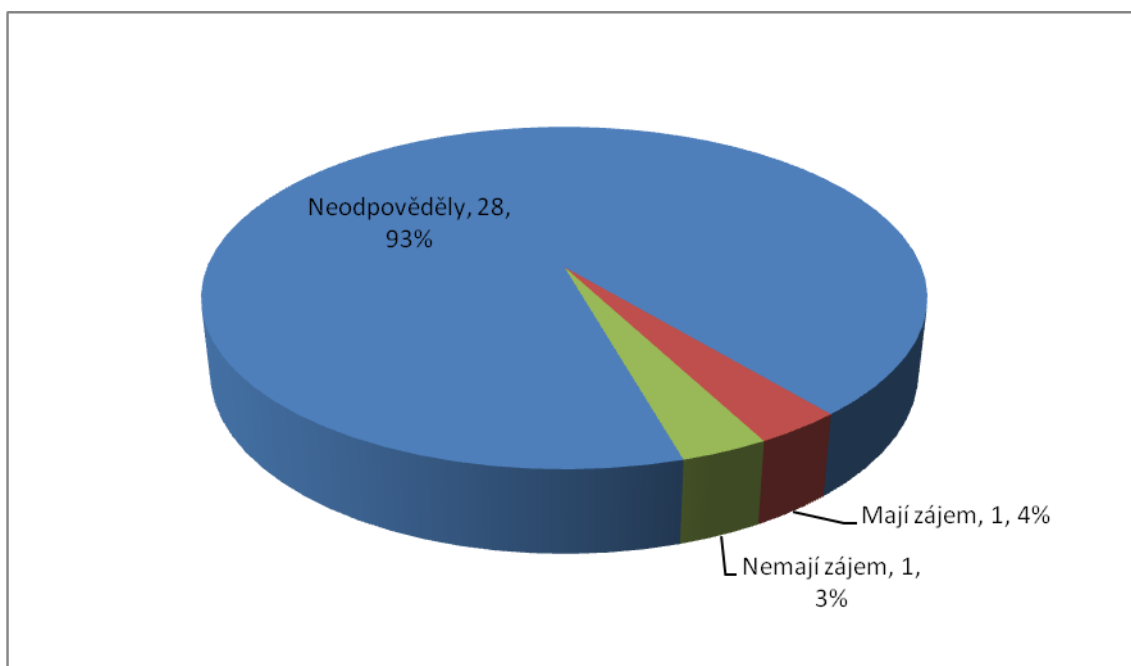
	1. výlet	2. výlet	3. výlet
Celková cena zájezdu	21760,3152	3340,22	14298,9288
Cena/os.	444,0881	111,3407	291,8149
Úprava ceny	450,-	120,-	300,-

3. Vyhodnocení zájmu cestovních kanceláří o tyto zájezdy

Z celkového počtu třiceti oslovených cestovních kanceláří odpověděly pouze dvě.

CK Toscatour neměla na účasti ve výzkumu zájem, naopak CK Bytour zájem projevila. Konkrétně o výlet po okolí Prahy a o výlet konaný přímo v hlavním městě. Byla jsem dokonce požádána o upravení kalkulace na menší počet účastníků a je možné, že CK Bytour tyto zájezdy v budoucnu skutečně uspořádá (s mou pomocí).

Graf 1: Vyhodnocení zájmu CK o nabízené zájezdy

Tak velká neúčast na výzkumu je nejspíše způsobena zvoleným komunikačním prostředkem. E-mail sice kontakt urychluje, dává ale také velký prostor pro vyhnutí se odpovědi.

Výhodou je, že kontaktovaný není pod tlakem a má čas si odpovědi rozmyslet, nevýhodou však bývá, že někteří lidé přijatou poštu ani neotevřou a smažou ji jako spam, pokud přijde z jim neznámé adresy.

4. Závěr

Celá tato práce byla zaměřena na využití klášterů v cestovním ruchu. Ze zhodnocení předpokladů CR vyplývá, že kláštery toho mohou turistům hodně nabídnout, protože člověk zde najde bohatou historii, zajímavou architekturu, kulturní vyžití a většinou i krásnou přírodu v okolí.

Vymyslela a vytvořila jsem vlastně zcela nové trasy, které přede mnou ještě nikdo nenabízel. I přes nezájem cestovních kanceláří si nemyslím, že by tyto výlety neměly úspěch mezi turisty. To by však bylo třeba zjistit dalším výzkumem.

Jaký je zájem cestovních kanceláří o výlety po kláštorech objektivně posoudit nemohu, protože 93 % dotázaných CK mi vůbec neodpovědělo. Předpokládám však, že jejich odpověď by byla záporná a proto ani nezareagovaly.

Pokud bych počítala jen s CK, které mi odpověděly, bylo by to 50:50. Jedna CK o jednodenní výlety neměla zájem, protože je ani nemá ve své nabídce. Druhá CK naopak stojí o uspořádání dvou ze tří zájezdů.

Jediný výlet, o který zájem nebyl, je výlet po kláštorech v okolí Brna. Je to ale zřejmě tím, že CK Bytour má sídlo v Domažlicích, a proto jsou pro ni zajímavější výlety v Čechách.

Podle ochoty jednotlivých klášterů při spolupráci předpokládám, že by o masovější návštěvy turistů zájem byl, bohužel cestovní kanceláře nemají o možnostech využití klášterů v CR povědomí.

Co se týče využití e-mailu jako komunikačního prostředku pro výzkum, ukázal se tento postup v celkovém měřítku jako velmi neefektivní.

Kontaktovaní odpovídají na e-maily převážně tehdy, pokud se jedná o konkrétní dotazy. Jakmile se ale mají účastnit výzkumu a odpovědět na několik otázek, přes 90 % českých firem vůbec neodpoví.

Zahraniční účast byla ještě menší, resp. nulová. 100 % rozeslaných dotazníků zůstalo bez odpovědi. Stejným způsobem (tedy s použitím e-mailu) jsem si hledala semestrální praxi ve Velké Británii a tehdy mi odpověděla minimálně jedna firma z deseti. Velmi tedy záleží na tom, co se potřebujete dozvědět.

Literatura

Online zdroje:

1. *Klášter Plasy* [online]. 2009 [cit. 2009-03-10]. Dějiny. Dostupné z WWW: <<http://www.klaster-plasy.cz/?Dejiny>>.
2. *Plasy.cz* [online]. c2007 [cit. 2009-07-04]. Turistika. Dostupné z WWW: <<http://www.plasy.cz/mesto-plasy/turistika/>>.
3. *Klášter Teplá* [online]. 2009 [cit. 2009-06-10]. Historie. Dostupné z WWW: <http://www.klastertepla.cz/cz_index.html>.
4. *Tepla.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-07-04]. Turistické informace. Dostupné z WWW: <<http://www.tepla.cz/>>.
5. *Klášter Kladruby* [online]. 2009 [cit. 2009-06-10]. Historie. Dostupné z WWW: <<http://www.klasterkladruby.cz/historie.php>>.
6. *Kladruby.cz* [online]. c2008 [cit. 2009-07-04]. Turista. Dostupné z WWW: <<http://www.kladruby.cz/turista>>.
7. *Jízdní řády* [online]. 2009 [cit. 2009-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusy/spojeni/>>.
8. *Hrad.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-06-15]. Dějiny Pražského hradu. Dostupné z WWW: <<http://www.hrad.cz/cs/prazsky-hrad/historie/dejiny-prazskeho-hradu.shtml>>.
9. *Hrad.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-03-15]. Návštěva Pražského hradu. Dostupné z WWW: <<http://www.hrad.cz/cs/prazsky-hrad/informace-o-prohlidce-prazskeho-hradu/navsteva-prazskeho-hradu.shtml>>.
10. *Mullerovavila.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-03-24]. Dostupné z WWW: <<http://www.mullerovavila.cz/>>.
11. *Wikipedia.org* [online]. 2009 [cit. 2009-03-24]. Petřín. Dostupné z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Pet%C5%99%C3%ADn>>.
12. *Wikipedia.org* [online]. 2009 [cit. 2009-03-24]. Velký strahovský stadion. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Velk%C3%BD_strahovsk%C3%BD_stadion>.
13. *Pražská informační služba* [online]. 2009 [cit. 2009-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.pis.cz/cz/index.php>>.

14. *Dopravní podnik hlavního města Prahy* [online]. 2009 [cit. 2009-07-06]. Dostupné z WWW: <<http://www.dpp.cz/>>.
15. *Strahovský klášter* [online]. 2009 [cit. 2009-06-15]. Umělecko-historický popis. Dostupné z WWW: <<http://www.strahovskyclaster.cz/webmagazine/page.asp?idk=274>>.
16. *Strahovský klášter* [online]. 2009 [cit. 2009-06-15]. Stručný přehled dějin klášterní knihovny. Dostupné z WWW: <<http://www.strahovskyclaster.cz/webmagazine/page.asp?idk=278>>.
17. *Břevnov.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-06-16]. Prohlídky. Dostupné z WWW: <<http://www.brevnov.cz/CS/7prohlidky.php>>.
18. *Břevnov.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-06-16]. Hotel Adalbert ***. Dostupné z WWW: <<http://www.brevnov.cz/CS/8adalbert.php>>.
19. *Muzeum Brněnska* [online]. 2009 [cit. 2009-06-24]. Podhorácké muzeum. Dostupné z WWW: <<http://predklasteri.muzeumbrnenska.cz/>>.
20. *Rajhrad.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-06-24]. Historie kláštera. Dostupné z WWW: <<http://www.rajhrad.cz/benediktini/>>.
21. *Rajhrad.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-06-24]. Památník písemnictví na Moravě. Dostupné z WWW: <<http://www.rajhrad.cz/benediktini/>>.
22. *Muzeum Brněnska* [online]. 2009 [cit. 2009-06-24]. Památník písemnictví na Moravě. Dostupné z WWW: <<http://rajhrad.muzeumbrnenska.cz/>>.
23. *Hrady.cz* [online]. 2009 [cit. 2009-09-27]. Klášter piaristů s kostelem sv. Jana Křtitele. Dostupné z WWW: <http://www.hrady.cz/wnd_show_text.php?tid=21055>.
24. *Mikulov.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-02-10]. Památky a prohlídkové trasy. Dostupné z WWW: <<http://www.mikulov.cz/turistika/pamatky-a-prohlidkove-objekty/>>.
25. ČERVENÁ, Jarmila. *Rmm.cz* [online]. 2008 [cit. 2010-04-10]. Piaristé a kostel sv. Jana Křtitele v Mikulově. Dostupné z WWW: <http://www.rmm.cz/regiom/2008/085-102_Fialova_pian_krtitel.pdf>.
26. *Gymnázium Mikulov* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Historie školy. Dostupné z WWW: <<http://www.gymik.cz/page/historie-skoly>>.
27. *Mapy.cz* [online]. 2009 [cit. 2010-02-10]. Dostupné z WWW: <<http://www.mapy.cz/>>.
28. *Citace.com* [online]. C2010 [cit. 2010-04-27]. Dostupné z WWW: <<http://citace.com/>>.

29. *Olbus.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Ceník. Dostupné z WWW:
<<http://www.olbus.cz/cenik.html>>.

30. *Tedos.cz* [online]. 2010 [cit. 2010-04-10]. Parkoviště. Dostupné z WWW:
<<http://www.tedos.cz/?A=parkoviste>>.

Tištěné zdroje:

BEDRNÍČEK, Pavel. *Příběhy pražských svatyní*. Vydání druhé. Praha: VOLVOX GLOBATOR, 2009. 547 s. ISBN 80-7207-706-9.

DIBELKOVÁ, Irena. *Navštivte...: Poutní místa v Čechách*. 1. vydání. Praha: Olympia, 2004. 208 s.

VEČEŘOVÁ, Petra. *Navštivte...: Kláštery v Čechách, na Moravě, ve Slezsku*. 1. vydání. Praha: Olympia, 2005. 261 s.

BORKOVSKÝ, Ivan. *Svatojiřská bazilika a klášter na pražském hradě*. 1. vydání. Praha: Academia, 1975. 162 s.

RICHTER, Václav, et al. *Mikulov*. Brno: BLOK, 1971. 310 s.

KOSTKA, Jiří. *Mikulov: Městská památková rezervace, státní zámek a památky v okolí*. Praha: Sportovní a turistické nakladatelství, 1962. 50 s.

Přílohy

Příloha /A/: Dotazník pro anglické CK

Questionnaire

(please, fill in your answers or indicate them in colour)

1. What do you visualize if you hear about Czech Republic? (products, persons, places, etc.)

.....
.....
.....

2. Have someone from your firm ever been to Czech Republic?

- a) yes - in Prague b) yes - somewhere else (not in Prague)
c) only passing through d) no

3. Do you know any Czech monuments?

- a) no b) yes but I don't know the name c) yes - write the names

.....
.....

4. Have you ever heard about any of these monuments?

A) romanic style (equivalent to the Norman style):

a) Budeč	yes	no	I don't know
b) Tismice	yes	no	I don't know
c) Jakub near Kutná Hora	yes	no	I don't know
d) Říp	yes	no	I don't know

Jakub near Kutná

B) gothic style:

- a) Kutná Hora,
St. Barbara Cathedral yes no I don't know
- b) Zlatá Koruna Monastery yes no I don't know
- c) Castle Křivoklát yes no I don't know
- d) Castle Loket yes no I don't know

Castle Loket

C) Renaissance

- a) Nelahozeves Chateau yes no I don't know
- b) Pardubice Chateau yes no I don't know
- c) Opočno Chateau yes no I don't know
- d) Roundel in Jindřichův Hradec yes no I don't know

Roundel in Jindřichův Hradec

D) Baroque:

- a) Kuks - hospital yes no I don't know
- b) Veltrusy Chateau yes no I don't know
- c) Jemniště Chateau yes no I don't know
- d) Dobříš Chateau yes no I don't know

Jemniště Chateau

